

Projekt

**UCHWAŁA NR XXXVII/.../21
RADY GMINY SĘDZIEJOWICE**

z dnia 29 listopada 2021 r.

w sprawie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice na lata 2021–2025”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 oraz 1834) oraz art. 16b oraz art. 17 ust 1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 803) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice na lata 2021-2025” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sędziejowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Bartczak

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2021 – 2025

Sędziejowice 2021

Spis treści:

1. Wstęp
2. Uwarunkowania tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych
  - 2.1. Podstawy prawne
  - 2.2. Uwarunkowania strategiczne i programowe
3. Założenia, cele i kierunki strategiczne
4. Charakterystyka Gminy Sędziejowice
  - 4.1. Gospodarka Gminy
  - 4.2. Ludność
  - 4.3. Ochrona zdrowia
  - 4.4. Bezpieczeństwo
  - 4.5. Polityka mieszkaniowa
  - 4.6. Edukacja
  - 4.7. Kultura i rekreacja
5. Diagnoza społeczno – gospodarcza Gminy Sędziejowice.
  - 5.1. Bezrobocie
  - 5.2. Ubóstwo
  - 5.3. Niepełnosprawność
  - 5.4. Problemy opiekuńczo wychowawcze
  - 5.5. Uzależnienia i przemoc w rodzinie
  - 5.6. Osoby starsze
  - 5.7. Bezdomność
6. Pomoc Społeczna
  - 6.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

7. Wyniki badań ankietowych
8. Analiza SWOT
9. Misja, cele i kierunki działań
10. Monitoring i ewaluacja strategii
11. Uwarunkowania realizacyjne

1. Wstęp

W naukach społecznych funkcjonuje wiele definicji polityk publicznych. Według Kurzynowskiego to działalność państwa, samorządów i organizacji pozarządowych zmierzająca do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, prorozwojowych struktur społecznych oraz stosunków społecznych opartych na równości i sprawiedliwości społecznej, sprzyjających zaspokajaniu potrzeb społecznych na dostępnym poziomie.[#]

Jednym z ważniejszych zadań samorządu gminnego jest stworzenie jak najlepszych warunków rozwoju gospodarczego gminy oraz dążenie do poprawy warunków życia jej mieszkańców. Proces zarządzania gminą, w szczególności w aspektach jej rozwoju, musi mieć charakter aktywny i być nastawiony na kreowanie przyszłości, a więc winien być oparty na podejściu strategicznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu objęcie wsparciem osoby zagrożone lub dotknięte wykluczeniem społecznym oraz stworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej. Głównym zadaniem strategii jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców gminy dzięki efektywnej współpracy wszystkich partnerów działających w obszarze polityki społecznej. Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest konstytutywnym elementem formowania polityk publicznych. Identyfikacja oraz weryfikacja istniejących problemów społecznych jest nieodłącznym elementem polityki skierowanej do grup osób wykluczonych oraz szczególnie narażonych na marginalizację. Kolejnym krokiem we wdrażaniu polityk publicznych jest wprowadzanie w życie określonych rozwiązań, w tym dostarczanie odpowiednich zasobów finansowych, ludzkich i organizacyjnych. W celu identyfikacji oraz usuwania przeszkód we wdrażaniu wypracowanych decyzji niezbędny jest monitoring działań. Końcowym rezultatem wprowadzenia polityk publicznych powinien być raport ewaluacyjny, który zawiera ocenę efektywności, trafności, skuteczności i użyteczności wypracowanych rozwiązań. Poniższy graf prezentuje przebieg pracy nad tworzeniem niniejszego dokumentu.

Procedura tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025.

Rozwiązywanie problemów społecznych to wprowadzenie optymalnych sposobów reagowania w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i minimalizowania ich skutków wśród społeczności Gminy Sędziejowice. Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii była analiza badawcza problemów społecznych na podstawie dokumentacji będącej w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach. Korzystano również z informacji pozyskanych z Urzędu Gminy, Głównego Urzędu Statystycznego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Urzędu Pracy, jednostek organizacyjnych gminy oraz instytucji współpracujących i współdziałających w obszarze polityki społecznej. Strategia jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć do pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej.

2. Uwarunkowania tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

2.1 Podstawy Prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice lata 2021-2026 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2.2 Uwarunkowania strategiczne i programowe

Priorytetowe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Sędziejowice oraz planowane w ich ramach przedsięwzięcia są zgodne z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie kraju, na poziomie regionalnym oraz lokalnym. Należą do nich:

- 1) „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”,
- 2) Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- 3) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- 4) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- 5) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- 6) Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego,
- 7) Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej 2020,
- 8) Strategia Rozwoju Powiatu Łaskiego,
- 9) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łaskiego na lata 2016-2022.

- 10) Strategia Rozwoju Gminy Sędziejowice,
- 11) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- 12) Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2025.

3. Założenia, cele i kierunki strategiczne

Głównymi założeniami strategii są:

- minimalizowanie skutków ubóstwa,
- zmniejszenie bezrobocia,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin długotrwale borykających się z problemami życiowymi, w tym integracja osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem,
- zapobieganie i minimalizowanie problemów alkoholowych i narkomanii,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

Celami strategicznymi są:

- wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, usamodzielnianiu się poprzez wykorzystanie pracy socjalnej,
- zmiana modelu pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów wsparcia w zakresie: pomocy w aktywniejszym poszukiwaniu zatrudnienia, edukacji socjalnej (rozwój poradnictwa),
- walka z alkoholizmem i narkomanią głównie poprzez edukację i uświadamianie w zakresie skutków związanych z używkami,
- zwiększenie aktywności życiowej osób starszych tj. łagodzenie trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości szerszego uczestnictwa w życiu społecznym,
- budowanie systemu wsparcia dla seniorów,
- doskonalenie systemu wsparcia i pomocy dla osób niepełnosprawnych,
- pomoc i promowanie rodzin wielodzietnych w środowisku lokalnym.

Kierunki działań.

Działania kierowane będą na rzecz osób i rodzin dotkniętych bezrobociem, zagrożonych wykluczeniem społecznym, dotkniętych problemem alkoholizmu i narkomanii, starszych i niepełnosprawnych. Gminny system pomocy społecznej musi zawierać komponenty stabilne, dające poczucie bezpieczeństwa socjalnego ale również powinien być otwarty i zawierać nowe wyzwania. Dzięki temu winien rozwinąć się system ciągłego monitorowania problemów rodzin i dzieci oraz zintegrowanych działań umożliwiających szybką i skuteczną pomoc w sytuacjach kryzysowych. Pomoc środowiskowa stanie się dominującą formą pomocy społecznej w gminie.

4. Charakterystyka Gminy Sędziejowice

Gmina Sędziejowice jest jedną z pięciu gmin w powiecie łaskim, leży w południowo–zachodniej części województwa łódzkiego i zajmuje powierzchnię o obszarze 120,17 km². Teren gminy zamieszkuje na koniec 2020 r. 6349 osób. Gminę tworzy 30 wsi wchodzących w skład 25 sołectw:

Bilew, Brzeski, Dobra, Grabia, Grabia Trzecia, Grabica (wsie: Grabica i Wola Wężykowa),

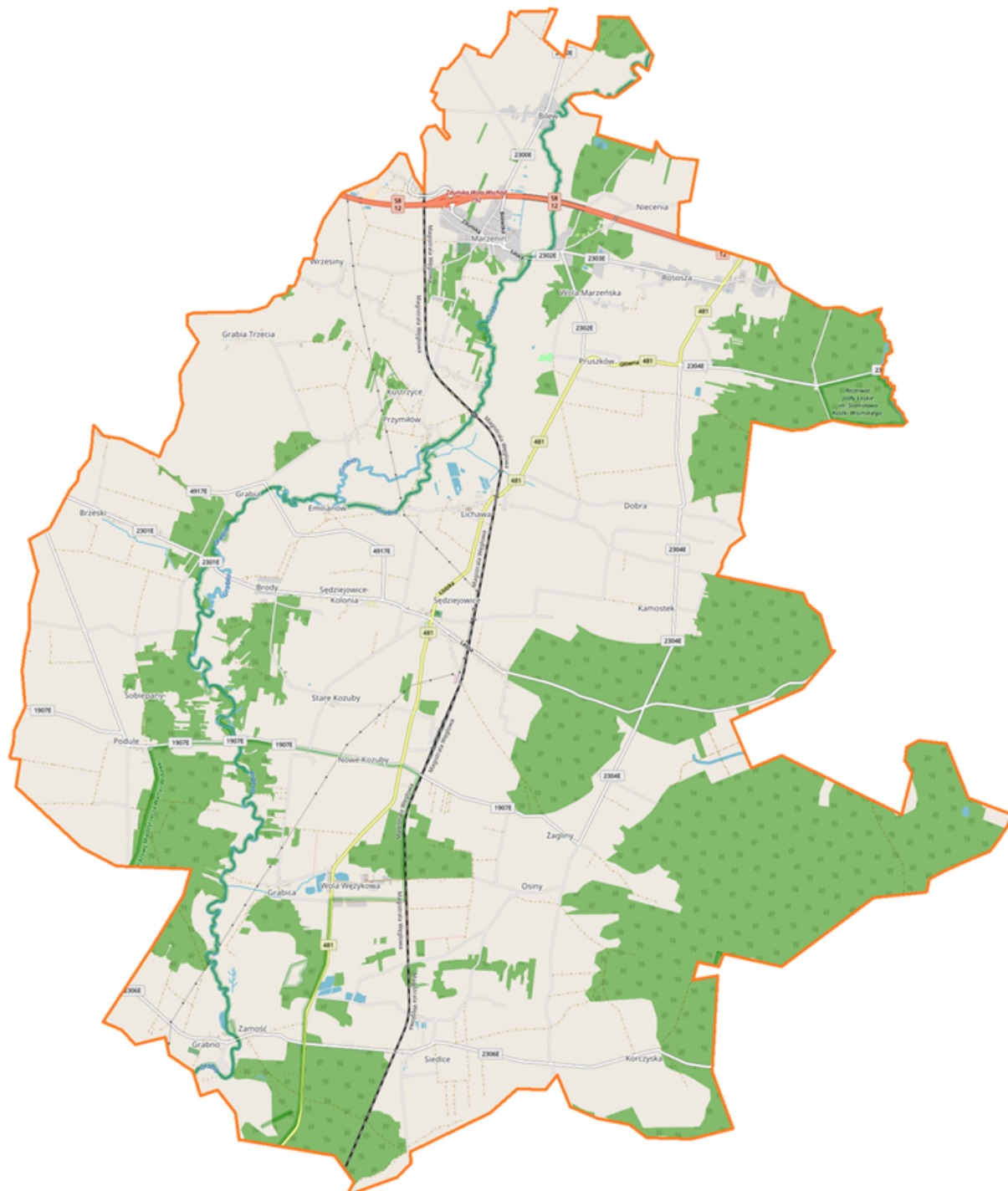
Grabno (wsie Grabno i Zamość), Kamostek, Korczyńska, Kozuby (wsie: Nowe Kozuby i Stare Kozuby), Korczyńska, Kustrzyce, Lichawa, Marzenin, Niecenia (wsie: Niecenia i Wola Marzeńska), Osiny, Podule, Pruszków, Przemiłów, Rososza, Sędziejowice,

Sędziejowice-Kolonia (wsie: Brody i Sędziejowice-Kolonia), Siedlce, Sobiepany, Wrzesiny,

Żaglino.

Gmina Sędziejowice posiada bardzo korzystne położenie i powiązania komunikacyjne. Usytuowana jest południkowo wzdłuż drogi wojewódzkiej Nr 481 Łask-Wieluń, magistrali kolejowej Śląsk-Porty oraz rzeki Grabi. W Marzeninie skomunikowana jest z drogą ekspresową S8 węzłem komunikacyjnym Zduńska Wola–Wschód. Ponadto wszystkie miejscowości powiązane są gęstą siecią 9 odcinków dróg powiatowych i 18 odcinków dróg gminnych.

Gmina Sędziejowice jest gminą rolniczą, użytki rolne stanowią 7581ha – 63,08%, lasy 3494ha -29,07%, pozostałe grunty i nieużytki 942ha - 7,58%. Na terenie gminy znajduje się 1170 gospodarstw rolnych w tym 90% o powierzchni do 10 ha, a tylko niespełna 10% gospodarstw posiada obszar powyżej 10 ha. Struktura użytków rolnych w gminie jest następująca: grunty orne – ok. 79,45% (4070 ha), sady – ok. 1,70% (88 ha), łąki i pastwiska – 18,85% (950 ha).

4.1. Gospodarka Gminy

Gmina Sędziejowice jest typowo rolniczą gminą. Z rolnictwa utrzymuje się około 60 % mieszkańców. Innym znaczącym źródłem utrzymania na obszarze gminy jest przemysł oraz edukacja. Miernikiem aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców jest liczba zarejestrowanych w systemie

regon podmiotów gospodarczych. Działalność tę prowadzi 290 podmiotów gospodarczych. Spośród wszystkich przedsiębiorstw działających na terenie Gminy, 94% (dane z 2020 r.) stanowiły podmioty sektora prywatnego. Wśród nich najliczniejszą grupę (ponad 85 %) tworzyły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

4.2.Ludność

Gmina Sędziejowice liczy 6 349 mieszkańców (dane na 31.12.2020 r.), z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 3,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Sędziejowice zawarli w 2019 roku 28 małżeństw, co odpowiada 4,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa łódzkiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,8% mieszkańców gminy Sędziejowice jest stanu wolnego, 56,0% żyje w małżeństwie, 4,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 10,8% to wdowy/wdowcy. Gmina Sędziejowice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -45. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -7,04 na 1000 mieszkańców gminy Sędziejowice. W 2019 roku urodziło się 54 dzieci, w tym 50,0% dziewczynek i 50,0% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 411 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,70 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2018 roku 42,2% zgonów w gminie Sędziejowice spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 24,0% zgonów w gminie Sędziejowice były nowotwory, a 3,8% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Sędziejowice przypada 15.5 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

W 2019 r. wg GUS Liczba mieszkańców liczyła w 6370, w tym 3 236 Kobiety- 50,8%, 3134 Mężczyźni -49,2% -103 współczynnik feminizacji (na każdych 100 mężczyzn przypada 103 kobiet) 97 współczynnik maskulinizacji (na każde 100 kobiet przypada 97 mężczyzn).

4.3.Ochrona zdrowia

Na ochronę i stan zdrowia mieszkańców wpływa nie tylko poziom życia i poziom kultury zdrowotnej ale również stan środowiska naturalnego, kształtowanie się sytuacji demograficznej, rozwój systemu ochrony zdrowia i dostępność do świadczeń zdrowotnych. Zadania z zakresu zdrowia na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach i Ośrodek Zdrowia w Marzeninie. Ośrodki funkcjonują na wysokim poziomie i nie odbiegają od europejskich standardów. Obiekt w Sędziejowicach jest w pełni przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dostęp do usług z zakresu ochrony zdrowia zapewnia podjazd oraz winda dla osób niepełnosprawnych. Do głównych zadań Ośrodka należy:

- badania i porady lekarskie;
- leczenie;
- prowadzenie dokumentacji medycznej;
- opieka nad kobietą ciężarną i płodem, położeniem oraz nad noworodkiem;
- opiekę nad zdrowym dzieckiem;
- szczepienia ochronne i inne działania zapobiegawcze;
- opiekę środowiskową i pielęgnację w domu chorego;
- rehabilitacje leczniczą.

Zadaniem gminy w zakresie ochrony zdrowia w dalszym ciągu będzie:-uczestnictwo w programach profilaktycznych i prozdrowotnych,-stałe monitorowanie stanu zdrowia mieszkańców i funkcjonowania istniejących placówek medycznych.

Na terenie gminy funkcjonują dwie apteki. Jedna mieści się w pobliżu Urzędu Gminy w Sędziejowicach, natomiast druga zlokalizowana jest w sołectwie Marzenin w pobliżu Ośrodka Zdrowia .

W 2019 roku konsultacji specjalistycznych dla pacjentów Gminnego Ośrodka Zdrowia w Sędziejowicach udzielał lekarz z zakresu rehabilitacji, a także pacjenci mogli skorzystać z porad specjalistycznych z zakresu endokrynologii ze środków własnych Ośrodka Zdrowia, a także w ramach prywatnej praktyki lekarskiej.

W Gminnym Ośrodku Zdrowia w Sędziejowicach przeprowadzane są różne akcje zdrowotne, z których korzysta wielu pacjentów, m. in.: bezpłatne badania słuchu, bezpłatne badania mammograficzne dla kobiet w wieku 50-69 lat, badania wzroku, badania na osteoporozę, badania usg Dopplera kończyn górnych i dolnych. W GOZ w Sędziejowicach funkcjonuje poradnia ginekologiczno-położnicza czynna 3 razy w tygodniu oraz gabinet fizjoterapii.

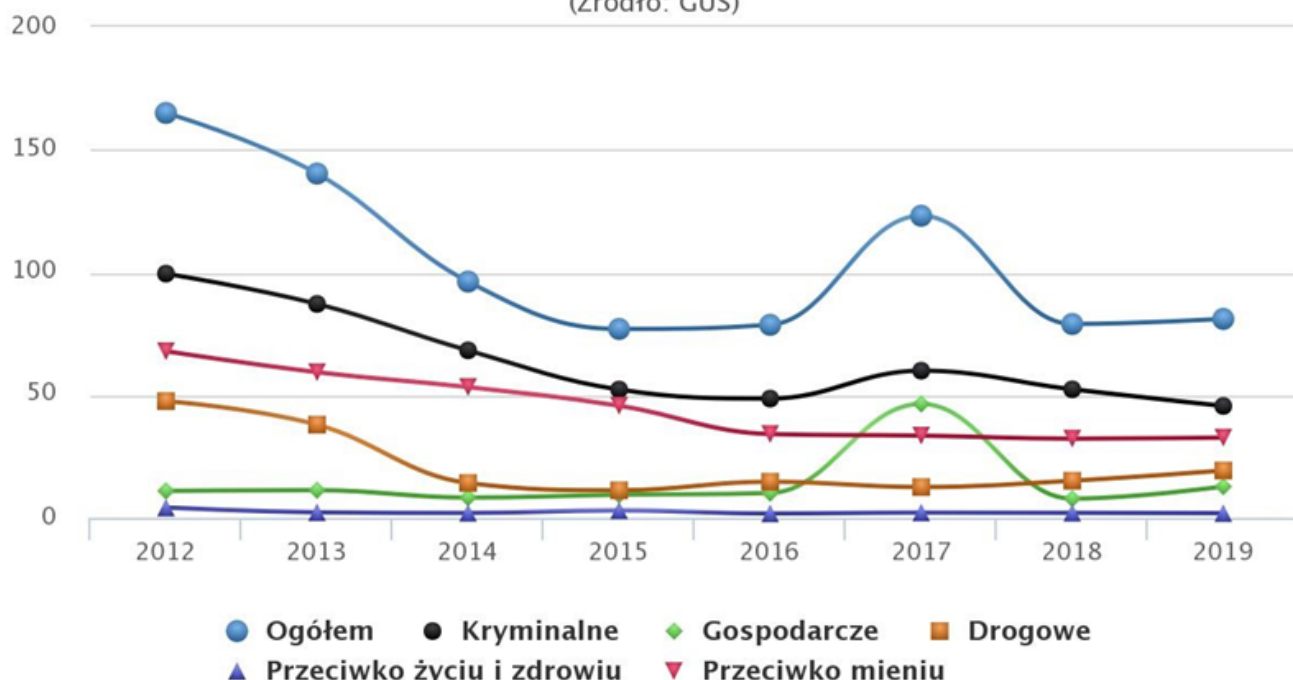
Stopień zabezpieczenia potrzeb mieszkańców gminy na usługi medyczne jest niezadowalający. Poza dostępem do lekarzy rodzinnych i usług stomatologicznych, na jej terenie brakuje lekarzy specjalistów, a w szczególności ortopedy, neurologa, endokrynologa, kardiologa, nefrologa, neurochirurga, okulisty i alergologa. Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizują placówka znajdująca się w Łasku: **Szpital Powiatowe Sp. z o.o. Szpital w Łasku ul. Warszawska 62A, 98-100 Łask tel. 43 675 21 92, fax 43 676 11 99.**

4.4. Bezpieczeństwo

W 2019 roku w gminie Sędziejowice stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 81 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 12,69 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Sędziejowice wynosi 65,40% i jest nieznacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Sędziejowice najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 7,13 (wykrywalność 53%) oraz przeciwko mieniu - 5,12 (wykrywalność 32%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 3,02 (98%), o charakterze gospodarczym - 2,00 (51%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,30 (100%).

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Sędziejowice w latach 2012 - 2019

(Źródło: GUS)

4.5 Polityka mieszkaniowa

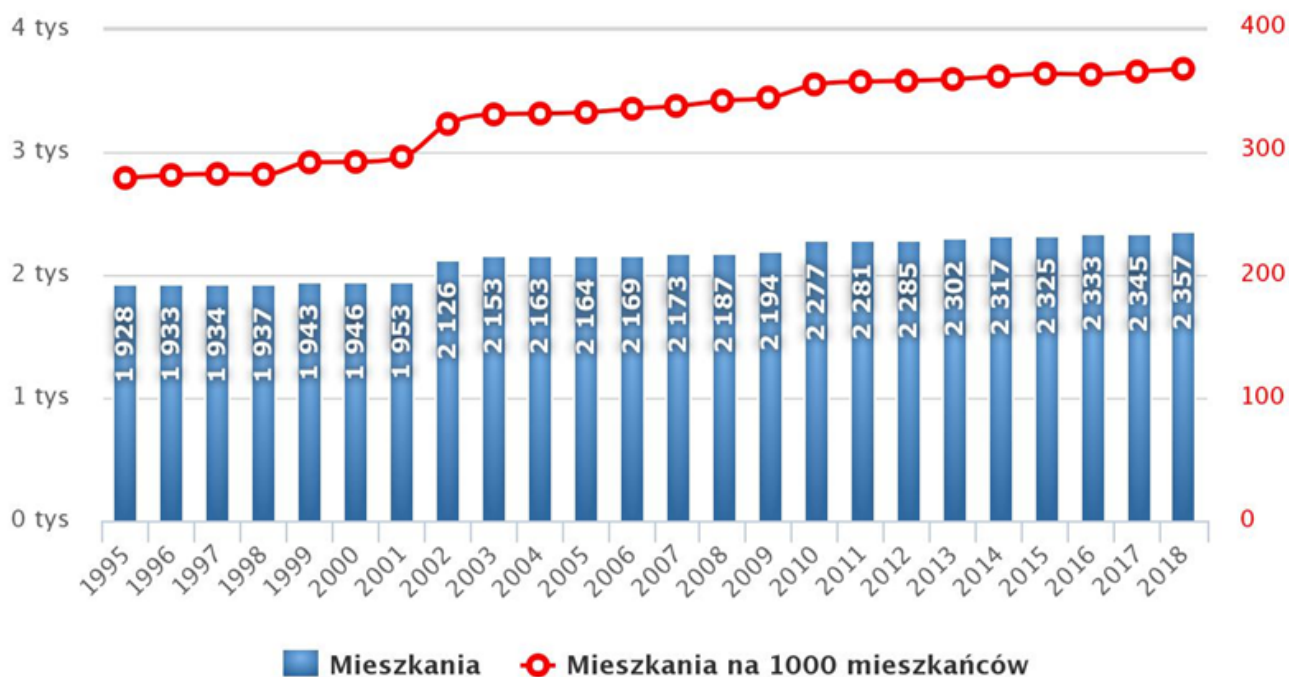
W 2019 roku w gminie Sędziejowice oddano do użytku 16 mieszkań. Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy to 31. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 2,51 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Sędziejowice to 2 357 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 368 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz nieznacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie

Sędziejowice to 5,31 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa łódzkiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2019 roku w gminie Sędziejowice to 144,90 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa łódzkiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 86,51% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 75,10% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 70,30% mieszkań posiada łazienkę, 61,99% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,00% z gazu sieciowego. (Źródło:GUS,31.XII.2019).

Liczba mieszkań w latach 1995–2018

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

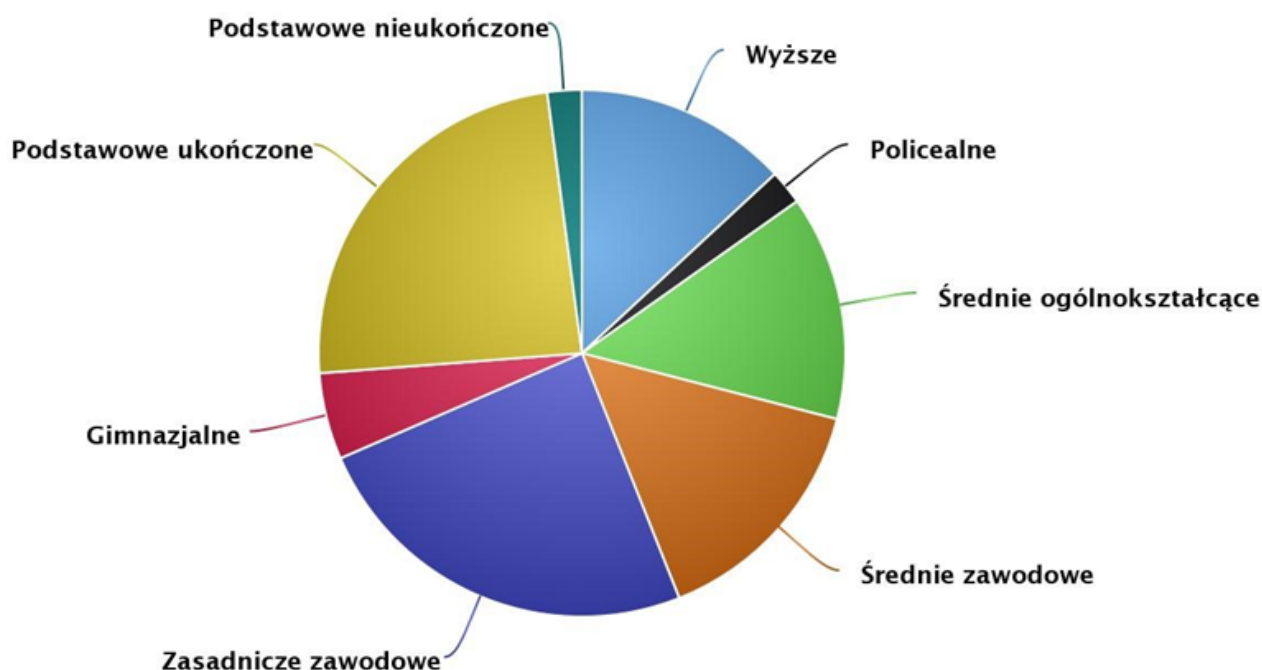
4.6. Edukacja

(Źródło: GUS, 31.XII.2018) 1 426 mieszkańców gminy Sędziejowice jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 686 kobiet oraz 740 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 13,1% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,1% wykształcenie policealne, 13,8% średnie ogólnokształcące, a 15,0% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 24,5% mieszkańców gminy Sędziejowice, gimnazjalnym 5,3%, natomiast 24,1% podstawowym ukończonym. 2,1% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa łódzkiego mieszkańcy gminy Sędziejowice mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Sędziejowice największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (25,3%) oraz zasadnicze zawodowe (18,3%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (31,1%) oraz podstawowe ukończone (22,8%). W roku 2018 w gminie Sędziejowice mieściły się 3 przedszkola, w których do 6 oddziałów uczęszczało 132 dzieci (53 dziewczynki oraz 79 chłopców). Dostępnych było 150 miejsc. Dla porównania w 2008 roku w gminie Sędziejowice mieściły się 2 przedszkola, w których do 4 oddziałów uczęszczało 81 dzieci (42 dziewczynki oraz 39 chłopców). Dostępnych było 65 miejsc. 17,5% mieszkańców gminy Sędziejowice w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (17,8% wśród dziewczynek i 17,2% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 695 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,33 dzieci w wieku przedszkolnym. Placówkę mają 2 szkoły podstawowe, w których w 25 oddziałach uczyło się 450 uczniów (209 kobiet oraz 241 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w gminie Sędziejowice placówkę miały 3 szkoły podstawowe, w których w 20 oddziałach uczyło się 404 uczniów (185 kobiet oraz 219 mężczyzn). W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 26,2% ludności (25,5% wśród dziewczynek i 26,8% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych

przypada 18,0 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 91,84. W gminie Sędziejowice znajduje się 1 Technikum, w którym w 4 oddziałach uczyło się 94 uczniów (31 kobiet oraz 63 mężczyzn). W 2018 zarejestrowano 32 absolwentów. Dla porównania w 2008 roku w gminie Sędziejowice placówkę miała 1 Technikum, w którym w 12 oddziałach uczyło się 230 uczniów (108 kobiet oraz 122 mężczyzn). W 2008 zarejestrowano 41 absolwentów. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 17,5% mieszkańców (17,5% wśród dziewczyn i 17,4% wśród chłopaków). 23,5 uczniów przypada na oddział w technikumach dla młodzieży. W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 25,3% mieszkańców gminy Sędziejowice w wieku potencjalnej nauki (25,1% kobiet 25,5% mężczyzn).

Poziom wykształcenia – Gmina Sędziejowice

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

4.7. Kultura i rekreacja

Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2019 roku w gminie Sędziejowice: 1 (publiczne: 1, prywatne: 0), w tym obiekty przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich: 1 (przystosowane wejście do budynku: 1, udogodnienia wewnątrz budynku: 1). Biblioteki publiczne w gminie Sędziejowice (Źródło: GUS, 31.XII.2019) Według danych z 2019 w gminie Sędziejowice działały 4 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 22 792 wolumeny. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 6 pracowników. Wśród obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych 2 miały wejście do budynku przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach, 1 miał udogodnienia wewnątrz budynku dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach, a 0 było przystosowanych dla użytkowników niewidzących i słabowidzących. Dla porównania w 2008 roku działały 4 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 41 577 wolumenów.

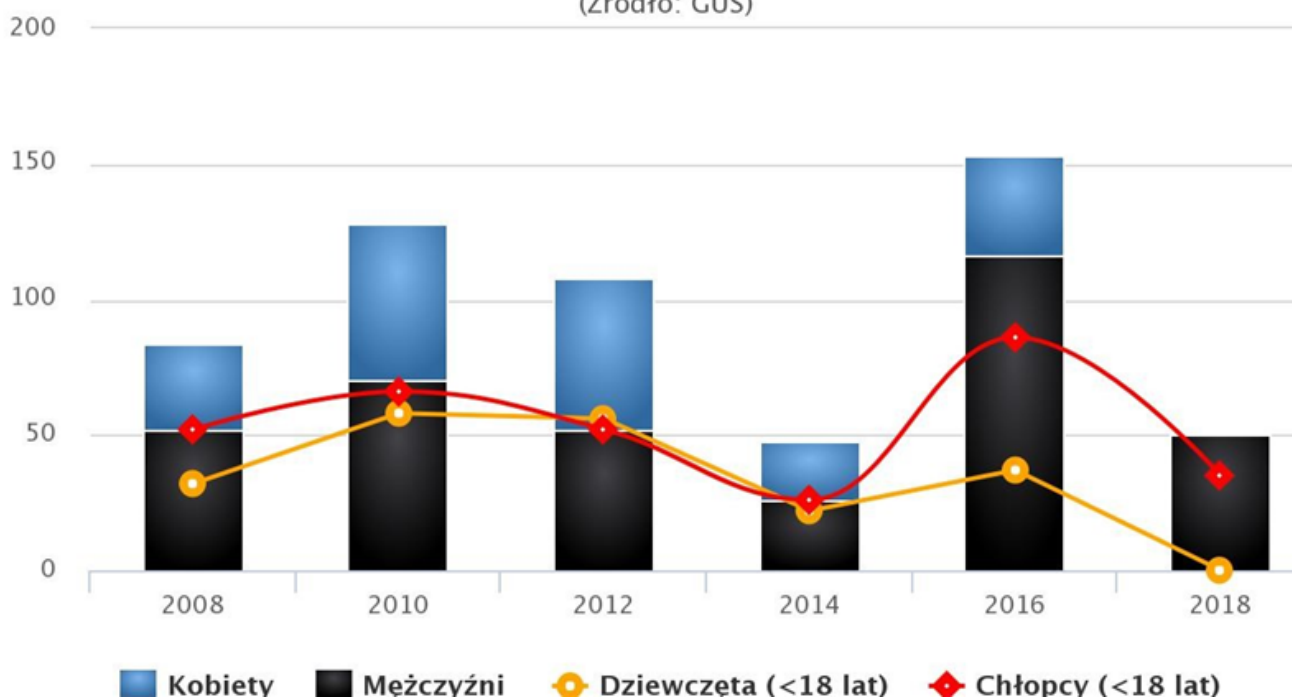
Biblioteki publiczne – księgozbiór i czytelnicy w latach 2008 – 2019

(Źródło: GUS)

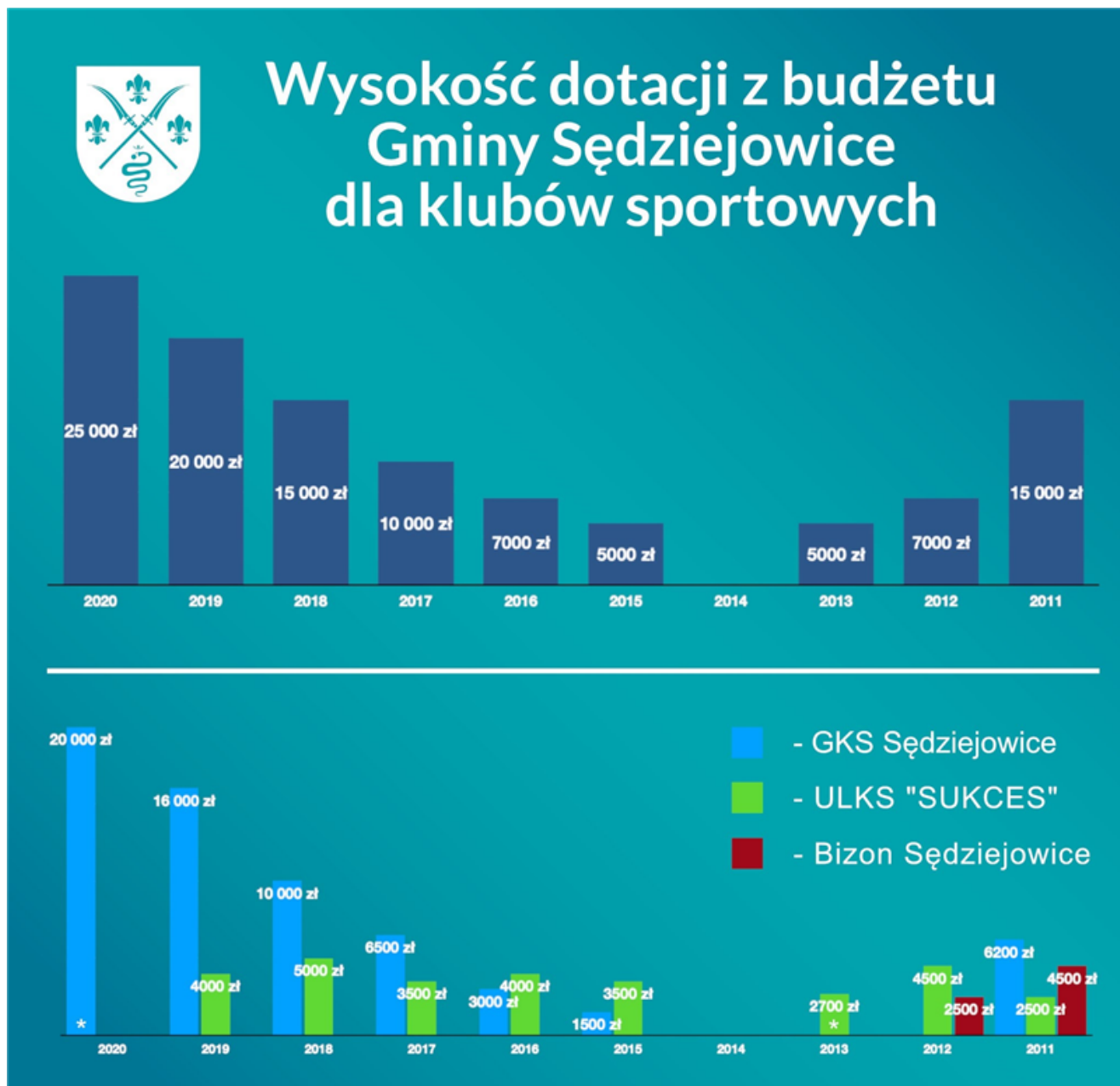

Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Sędziejowice w latach 2008 – 2018

(Źródło: GUS)

Kluby sportowe w gminie Sędziejowice (Źródło: GUS, 31.XII.2016) Według danych z 2016 w gminie Sędziejowice działały 2 kluby sportowe (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszające 166 członków. Zarejestrowano 153 ćwiczących (mężczyźni: 116, kobiety: 37, chłopcy do lat 18: 86, dziewczęta do lat 18: 37). Aktywne były 4 sekcje sportowe. Zajęcia sportowe prowadzone były przez

5. Diagnoza społeczno – gospodarcza Gminy Sędziejowice.

Diagnoza problemów społecznych gminy Sędziejowice została sporządzona na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Łasku, Urzędu Gminy Sędziejowice „Raport o Stanie Gminy Sędziejowice na lata 2019/2020.

5.1. Bezrobocie

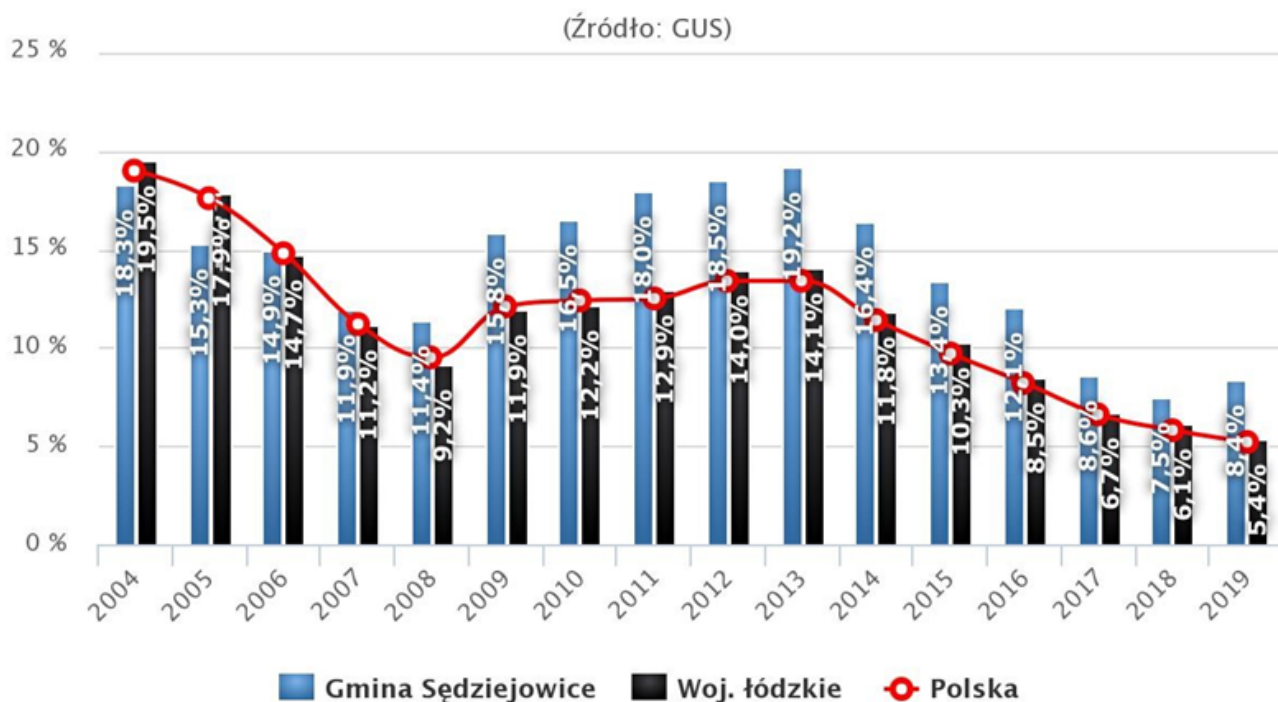
Bezrobocie to zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznacza brak pracy zarobkowej dla osób gotowych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Na przestrzeni ostatnich lat stało się w Polsce jednym z głównych problemów społecznych. Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobotnego można rozumieć jako osobę niezatrudnioną, nieprowadzącą działalności gospodarczej i nie wykonującą innej pracy zarobkowej.

W gminie Sędziejowice na 1000 mieszkańców pracuje 100 osób. 48,5% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 51,5% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Sędziejowice wynosiło w 2019 roku 8,4% (7,7% wśród kobiet i 9,0% wśród mężczyzn). W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Sędziejowice wynosiło 3 432,41 PLN, co odpowiada 71,00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy

Sędziejowice 733 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 322 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -411. 43,7% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Sędziejowice pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 24,0% w przemyśle i budownictwie, a 13,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,4% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Sędziejowice w latach 2004 – 2019

5.2. Ubóstwo

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczania się dochodu rodziny lub osoby w tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej na podstawie minimum socjalnego. Podstawowym czynnikiem ubóstwa jest bezrobocie. Poziom ubóstwa szczególnie jest widoczny w rodzinach wielodzietnych, rodzinach samotnie wychowujących dzieci oraz w rodzinach utrzymujących się ze źródeł nie zarobkowych (innych niż renta i emerytura). Jednym z najczęstszych powodów przyznawania pomocy przez GOPS w Sędziejowicach jest ubóstwo. W 2020 roku ponad 250 ogółu wszystkich rodzin objętych pomocą, jako główny powód trudnej sytuacji wskazało ubóstwo.

5.3. Niepełnosprawność

Powszechnie za niepełnosprawne uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych stosownie do wieku. Niepełnosprawność w swojej istocie, jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Powodowana chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne.

Zjawisko niepełnosprawności może być określane i mierzone w różny sposób:

- 1) w oparciu o zmienne kliniczne (etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń),
- 2) na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania (samoobsługa, poruszanie się),
- 3) na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych, adekwatnych do wieku danej osoby.

Społeczne skutki niepełnosprawności. Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny, bez względu na jej przynależność społeczno - zawodową i miejsce zamieszkania. Sytuacja taka, to z jednej strony efekt wydatków na leczenie,

rehabilitację i różnego typów świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością, z drugiej strony przyczyną zubożenia jest ograniczenie dochodów -utrata pracy i renta inwalidzka osoby niepełnosprawnej oraz ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny, zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych. Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga przede wszystkim, nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb. To rodzina, niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, nadal pozostaje pierwszą i najważniejszą szkołą życia społecznego. Rodzina gwarantuje ciągłość pokoleń oraz przekazuje tradycje rodzinne, narodowe i religijne.

Jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata jest niepełnosprawność. Wiąże się to z powszechnością i rozmiarem tego zjawiska. Z niepełnosprawnością wiąże się niejednokrotnie tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Zauważa się systematyczny wzrost liczby osób niepełnosprawnych na terenie gminy.

Ma to również odzwierciedlenie w liczbie korzystających z pomocy społecznej. Najczęstszymi problemami, z jakimi spotykają się w swojej codziennej egzystencji osoby niepełnosprawne to:

- utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,
- pogarszanie się sytuacji ekonomicznej,
- bariery psychologiczne.

Osoby niepełnosprawne napotykać liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Problem osób niepełnosprawnych w gminie jest bliski zarówno pracownikom samorządowym jak i społeczności lokalnej. Tym problemem na terenie gminy zajmują się: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Gminny Ośrodek Zdrowia i organizacje pozarządowe. Działania tych podmiotów zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych a także działań integrujących osoby niepełnosprawne ze społecznością lokalną. Ośrodek wraz z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w dalszym ciągu będzie podejmował działania zmierzające do wyrównywania szans i integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz umożliwiania im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i wspieraniu ich rodzin. Istotną rolę w systemie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zwłaszcza młodych, odgrywają usługi udzielane w Środowiskowym Domu Samopomocy. Dom oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w środowisku. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:-umiejętności wykonywania czynności dnia codziennego oraz zaradności osobistej,-psychofizycznych sprawności oraz podstawowych specjalistycznych umiejętności zawodowych

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy jest całkowicie finansowana jako zadanie zlecone ze środków Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla 40 osób niepełnosprawnych. Rehabilitacja odbywa się zgodnie z indywidualnym programem, którego celem jest poprawa i rozwój kondycji fizycznej i psychicznej uczestników, aktywizacja i przygotowanie do życia w społeczeństwie. Terapia prowadzona jest w zakresie samoobsługi i czynności dnia codziennego, pokonywania trudności związanych z radzeniem sobie w różnych skomplikowanych sytuacjach.

5.4. Problemy opiekuńczo wychowawcze

Gmina Sędziejowice liczy ok 6349 mieszkańców (na 31.12.2020 r.). Struktura wiekowa jest zróżnicowana. Na wsi zachodzi tendencja do starzenia się społeczeństwa. Małe gospodarstwa oraz grunty niskiej klasy nie sprzyjają pozostawianiu na roli ludzi młodych. Działania GOPS mają na celu zarówno łagodzenie skutków trudnych sytuacji bytowej świadczeniobiorców jak i usuwanie przyczyn pogłębiania się dysfunkcji rodziny i jednostki. Na terenie naszej gminy najczęściej pomocy w rozwiązywaniu problemów potrzebują rodziny i osoby, u których występuje:

- ubóstwo,

- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała choroba,
- uzależnienie od alkoholu,
- wielodzietność,
- samotne wychowywanie dzieci.

Zgodnie z art.16 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka rodzina jest naturalną podstawową komórką społeczną[#]. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty, doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się : struktura rodziny, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców Ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dzieci . Rodziny klientów Ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci niestabilizowanych społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów. Występuje w nich przemoc fizyczna i psychiczna. W zaburzonych rodzinach rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania negatywnych emocji powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dziecku z tej rodziny udziela się pomocy finansowej, pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, a jeśli to konieczne zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną poprzez umieszczenie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2021 r. w Gminie Sędziejowice funkcjonują 2 rodziny zastępcze, w których przebywa 2 dzieci. W dalszym ciągu celem nadrzędnym w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej będzie wspieranie rodzin w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie opieki dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, tworzenie grup wsparcia dla rodziców i dzieci w celu przeciwdziałania marginalizacji i niedostosowania społecznego.

5.5. Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie definiowana jest jako określony rodzaj zachowań zorientowanych na członka rodziny, które naruszają prawa oraz dobre osobiste danej jednostki. Odwołując się do art. 15 § 11 Kodeksu Karnego, osoby wobec których stosowana jest przemoc, narażone są na utratę życia, uszczerbku na zdrowiu fizycznym i/lub psychicznym, naruszenie godności i nietykalności cielesnej oraz wolności. Osoby te narażone są nie tylko na szkody fizyczne, ale przede wszystkim moralne. # Alkoholizm i narkomania są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie wymaga zintegrowanego działania wielu instytucji i podmiotów wykonujących zadania z tego zakresu. Analiza danych zgromadzonych w GOPS pozwala stwierdzić, że poziom korzystania z pomocy społecznej przez rodziny dotknięte przemocą jest niewielki. Przemoc w rodzinie to wciąż temat tabu, dlatego ofiarom przemocy tak trudno uzyskać fachową pomoc. Pomoc ofiarom przemocy ułatwiają działania w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, która jest dokumentem służbowym wypełnianym przez funkcjonariusza policji lub pracownika socjalnego. Ułatwia ona uporządkowaną rejestrację wydarzeń. Pomaga w prowadzeniu działań prewencyjnych wobec rodziny, w której dochodzi do przemocy. Dokumentacja „Niebieskiej Karty” jest wykorzystywana i stanowi podstawę przy kierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego. W 2019 Powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny, którego głównym zadaniem jest tworzenie gminnego systemu pomocy ofiarom przemocy domowej przy współpracy różnych osób, instytucji i organizacji. Podejmowane działania Zespołu służą zwiększeniu świadomości społecznej na temat przemocy domowej, motywowaniu ofiar przemocy w rodzinie do żądania ochrony swoich praw i szukania pomocy. W ramach gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonuje Punkt Konsultacyjny udzielający porad psychologicznych i porad w ramach terapii ds. uzależnień. Zdaniem pracowników socjalnych działania zapobieganiu przemocy domowej powinny być oparte o systematyczną wymianę informacji i współpracę z samorządem lokalnym, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Konieczne jest w dalszym ciągu prowadzenie działań profilaktyczno - edukacyjnych w Gminie w celu systematycznego uświadamiania mieszkańców odnośnie problemu przemocy w rodzinie, w większym zakresie wykorzystywanie procedur „Niebieskiej Karty” i ścisła

współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym na rzecz poprawy skuteczności działań wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Podstawą prawnych działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Na terenie Gminy Sędziejowice działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kierunki działań wyznaczone przez Gminną Komisję obejmują w szczególności:

- propagowanie modelu „trzeźwego stylu życia” poprzez tworzenie systemu oddziaływań profilaktycznych w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży,
- zapewnienie mieszkańcom gminy możliwości uzyskania wsparcia oraz profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu,
- podejmowanie działań ukierunkowanych na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu,-organizacja różnych form wsparcia osobom uzależnionym i ich najbliższym.

Skala problemowa na terenie Gminy Sędziejowice wynikająca z uzależnienia od narkotyków jest trudna do ustalenia. Działania w tym kierunku regulowane są ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii. Problem narkomanii głównie dotyczy dzieci i młodzieży. O problemie tym niechętnie informują pedagodzy czy rodzice osób nieletnich. Aby zmniejszyć problemy narkomanii prowadzone są w szkołach specjalne programy dotyczące szkodliwości używek i środków psychoaktywnych. Ponadto w Gminie realizowany jest Gminny program przeciwdziałania narkomanii.

5.6. Osoby starsze

Liczba osób starszych, emerytów, rencistów z roku na rok zwiększa się. Prognozy demograficzne wskazują, że w kolejnych latach procent osób w starszym wieku w całej populacji będzie systematycznie wzrastać. Na terenie gminy Sędziejowice zamieszkuje ok. 19,36 % osób w wieku powyżej 60 roku życia, pow. 70 r.ż. - 771 osób tj. 12,4% . Mówiąc „ osoby starsze" mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej, oprócz problemów dotyczących ludzi starszych, mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi, wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku. Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć: samotność, przewlekłą chorobę, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie izolacji. Występuje stosownie do procesów poznawczych, sztywność schematów myślowych, mniejsza zdolność przystosowawcza do nowych sytuacji. W sferze emocji pojawia się osłabienie zainteresowania innymi osobami, niestabilność emocjonalna, zmienność nastrojów, skłonność do depresji, egoizm, wzrost podejrzliwości i poczucie zagrożenia, postawa roszczeniowa, domaganie się pomocy. Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwo domowe. Ludzie starsi objęci systemem pomocy społecznej w Sędziejowicach korzystają z form wsparcia takich jak:

- pomoc finansowa,
- pomoc materialna,
- pomoc w formie pracy socjalnej,
- pomoc prawna,
- pobytu w środowiskowym domu samopomocy
- pomoc asystenta osoby niepełnosprawnej.

Starość jest okresem trudnym, człowiek musi zostać do niej odpowiednio przygotowany. Znamienną rolę w tym procesie odgrywają instytucje wspierające osoby starsze, rodzina, znajomi i cała społeczność.

W związku z postępującym procesem starzenia się ludności naszego kraju następuje systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Analogiczną sytuację można zaobserwować również w naszej gminie. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 19,36 % ogółu mieszkańców. Zwiększa się również zapotrzebowanie na usługi opieki instytucjonalnej. W 2020 roku 7 osób starszych (ogółem 9 osób), w 2021 r. ogółem 10 osób w tym 8 starszych - chorych wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji z terenu Gminy przebywało w domach pomocy społecznej. Aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym osób w wieku poprodukcyjnym powinna być realizowana poprzez promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej. Przede wszystkim chodzi o wzmacnianie różnych form samoorganizacji, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne są także działania wspierające więzi między pokoleniowe i poczucie odpowiedzialności młodszych pokoleń za osoby starsze z otoczenia rodzinnego i sąsiedzkiego. W pomocy społecznej dąży się do tego, aby działania podejmowane dla tej grupy osób przyczyniły się do większej aktywności, samodzielności i utrzymania kondycji psychofizycznej osób starszych na jak najwyższym poziomie. W większym zakresie wykorzystanie zasobów intelektualnych i twórczych osób starszych do aktywizacji środowiska lokalnego.

5.7. Bezdomność

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania. Zjawisko bezdomności w Gminie Sędziejowice nie jest problemem ilościowo istotnym. Dotyka ono zaledwie 3 osoby (w 2020 r.). Główną jej przyczyną jest alkohol. Jednak jest to problem społeczny, trudny do rozwiązania. Wyróżnić można bezdomnych z „przymusu” i z „wyboru”. Bezdomni z wyboru –to osoby o specyficznych predyspozycjach osobowościowych, które nie pozwalają im nigdzie osiedlić się na stałe, zdomowić. Bezdomni z przymusu –to osoby, które ze względów osobistych i ekonomicznych są bezdomne. Osoba bezdomna nie jest w stanie usamodzielnąć się bez właściwego wsparcia ze strony pomocy społecznej. Brak stałego miejsca zameldowania praktycznie pozbawia osobę bezdomną szans na znalezienie zatrudnienia, a tym samym zdobycie środków na samodzielne życie.

W gminie nie ma placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym. Obowiązkiem Gminy wynikającym z ustawy o pomocy społecznej jest zapewnienie osobie bezdomnej: schronienia, gorącego posiłku i odzieży dostosowanej do pory roku.

Osoby bezdomne kierowane są do schronisk i noclegowni na terenie województwa łódzkiego. Bezdomność najczęściej dotyczy mężczyzn w wieku produkcyjnym .

6. Pomoc Społeczna

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3pkt 1 ustawy o pomocy społecznej)”.

Instytucją zajmującą się opieką i pomocą na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, należy między innymi :

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,

- 7) praca socjalna,
- 8) dożywanie dzieci,
- 9) sprawianie pogrzebu, w tym bezdomnym,
- 10) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu,
- 11) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie,
- 12) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.

Do zadań własnych gminy należy :

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- 2) przyznawanie pomocy i wypłacanie świadczeń na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznania potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- 5) współpraca w Powiatowym Urzędzie Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.

Do diagnozy problemów społecznych wykorzystane zostały dane ujęte w sprawozdaniach Ośrodka za lata 2018 –2020, oceny zasobów pomocy społecznej oraz diagnozy lokalnych problemów społecznych mieszkańców Gminy Sędziejowice.

W 2020 roku kadre Ośrodka stanowiło 9 osób, w tym kierownik i 3 pracowników socjalnych. W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy.

Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w latach 2018-2020 było ubóstwo, bezrobocie, następnie długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy			
Powód:	2018	2019	2020
Ubóstwo	150	122	63
Bezrobocie	69	60	57
Niepelnosprawność	67	72	59
Długotrwała lub ciężka choroba	88	78	78
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	50	43	34
Alkoholizm	20	17	20
Narkomania	x	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)	20	21	15
Opuszczenie zakładu karnego	2	3	3
Zdarzenie losowe	x	x	2
Bezdomność	1	4	3

Tab. 1. Powody przyznania pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach . Opracowanie własne na podstawie danych lokalnych.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą skorzystać z wielu różnych form pomocy świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach. Poniższa tabela przedstawia statystyki dotyczące pomocy w zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych mieszkańcom gminy.

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie pieniężne	116	158	131
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne	41	44	48
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie porady	146	393	351

Tab. 2. Liczba rodzin, która skorzystała z różnych form pomocy w latach 2018-2020. Opracowanie własne na podstawie danych lokalnych.

Warto również przyjrzeć się statystykom dotyczącym środków finansowych na wydatki w zakresie pomocy społecznej.

Rodzaj świadczenia– pomoc społeczna	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Zasiłki stałe	170960	200128	170870
Zasiłki okresowe	57131	46361	44542
Posilek	40564	22584	26430
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej	x	x	x
Sprawienie pogrzebu	3700	0	0
Inne zasiłki celowe (w tym zasiłki specjalne)	31263	42176	32539
Oplata za Domy Pomocy Społecznej	158736	164405	204066

Tab. 3. Wybrane świadczenia udzielone przez GOPS w Sędziejowicach. Opracowanie własne na podstawie danych lokalnych.

Przyjrzyjmy się typom rodzin objętych pomocą społeczną. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane.

Wyszczególnienie	Ogółem		
	2018	2019	2020
Rodziny ogółem:	522	550	548
o liczbie osób:			
1 dziecko	53	52	59
2 dzieci	58	42	41
3 dzieci	11	24	30
4 dzieci	x	5	1

Tab. 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018-2020. Opracowanie własne na podstawie danych lokalnych.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą skorzystać z wielu różnych form pomocy świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach. Świadczenia niepieniężne w latach 2019-2020 z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w postaci posiłków przyznawane były w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Głównym celem programu jest zniwelowanie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin o niskich dochodach oraz będących w trudnej sytuacji materialnej. Program skierowany jest również do osób chorych, niepełnosprawnych oraz osób starszych.[#]

6.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego są ważnym elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną. Dla bieżącej pracy podmiotów prowadzących tę działalność istotne znaczenie ma zarówno wymiana doświadczeń, jak również współpraca z samorządem gminnym.

Organizacje pozarządowe w istotny sposób wpływają na jakość życia społeczności lokalnej. Gmina Sędziejowice współpracuje z podmiotami i organizacjami pozarządowymi w różnych sferach życia publicznego. Współpraca ta odbywa się na podstawie zawierających porozumień.

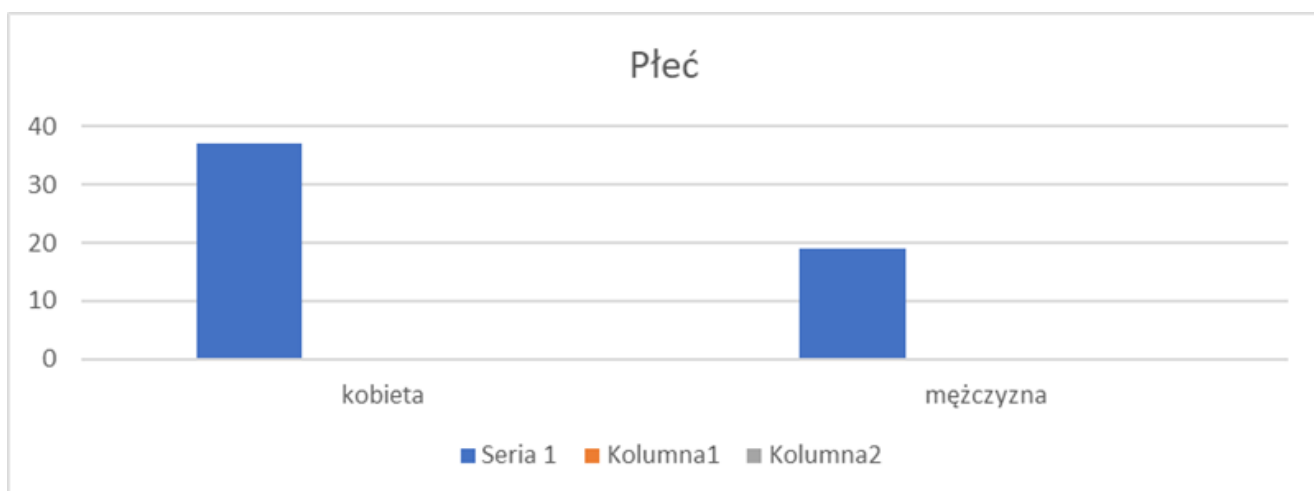
Działania organizacji pozarządowych są wspierane finansowo w ramach konkursu ofert między innymi w zakresie:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom osobom w trudnej sytuacji życiowej,
- działalności charytatywnej,
- podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ochrony i promocji zdrowia,
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
- nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
- krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

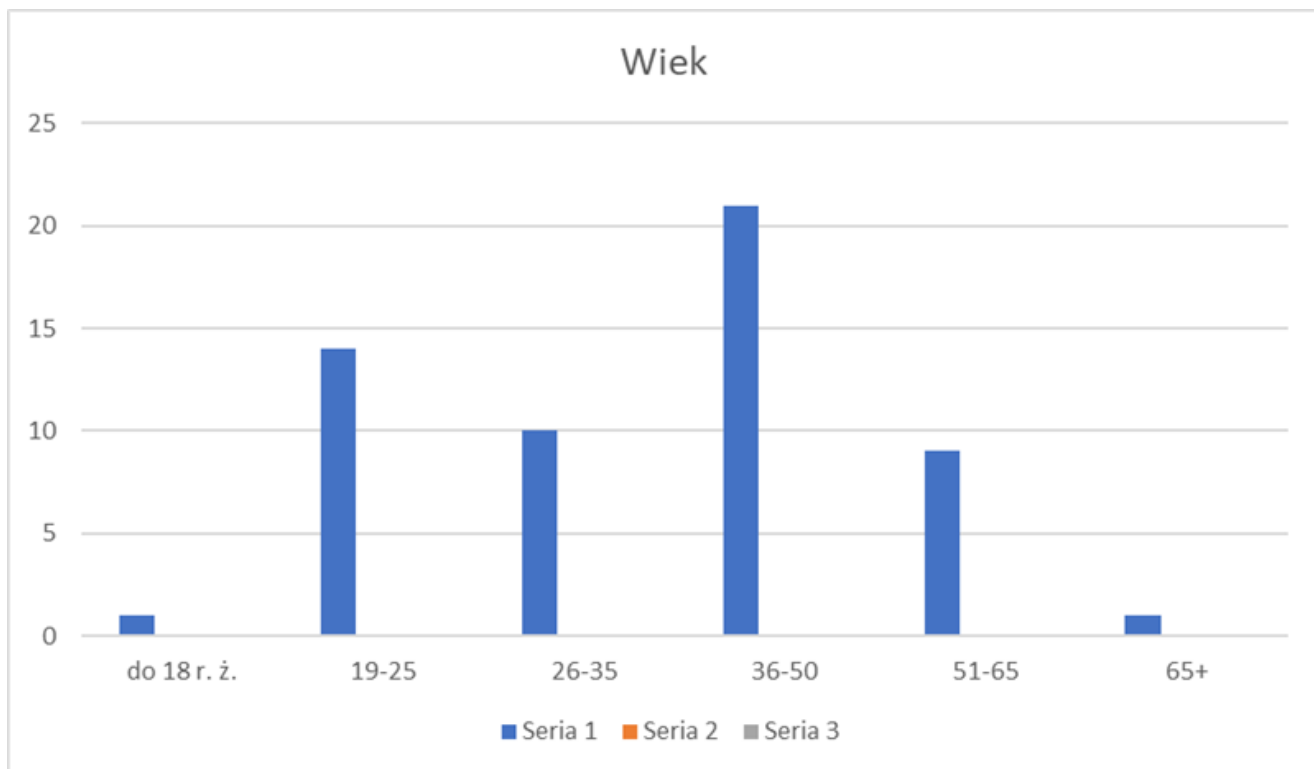
Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

7. Wyniki badań ankietowych

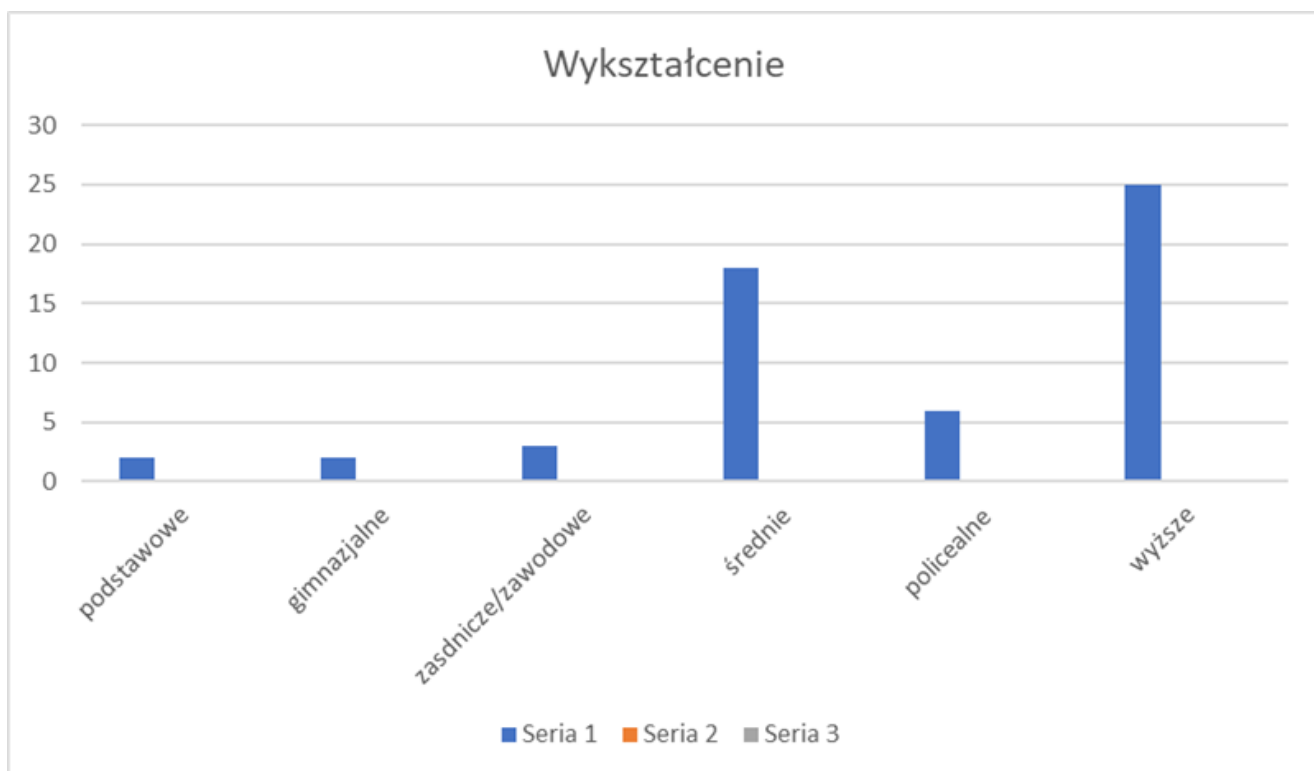
I. Płeć

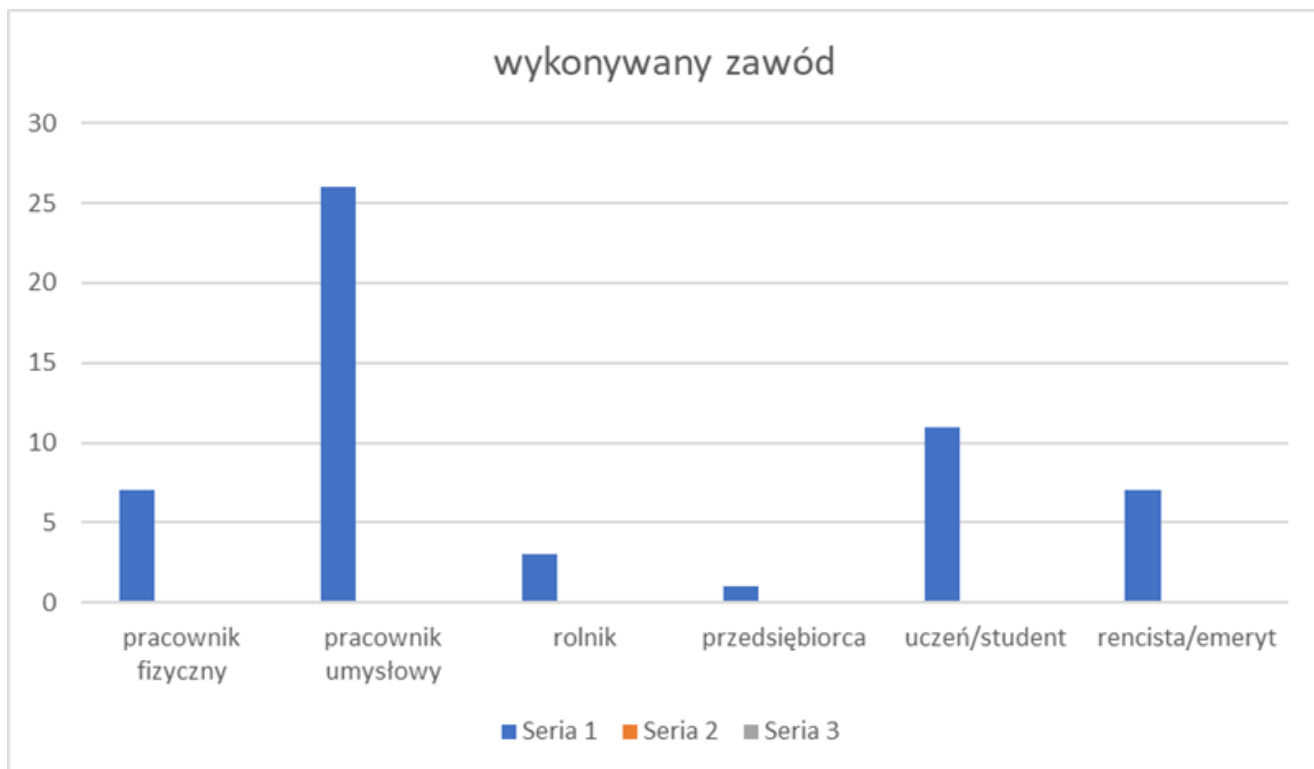
II. Wiek.

III. Wykształcenie.

IV. Wykonywany zawód.

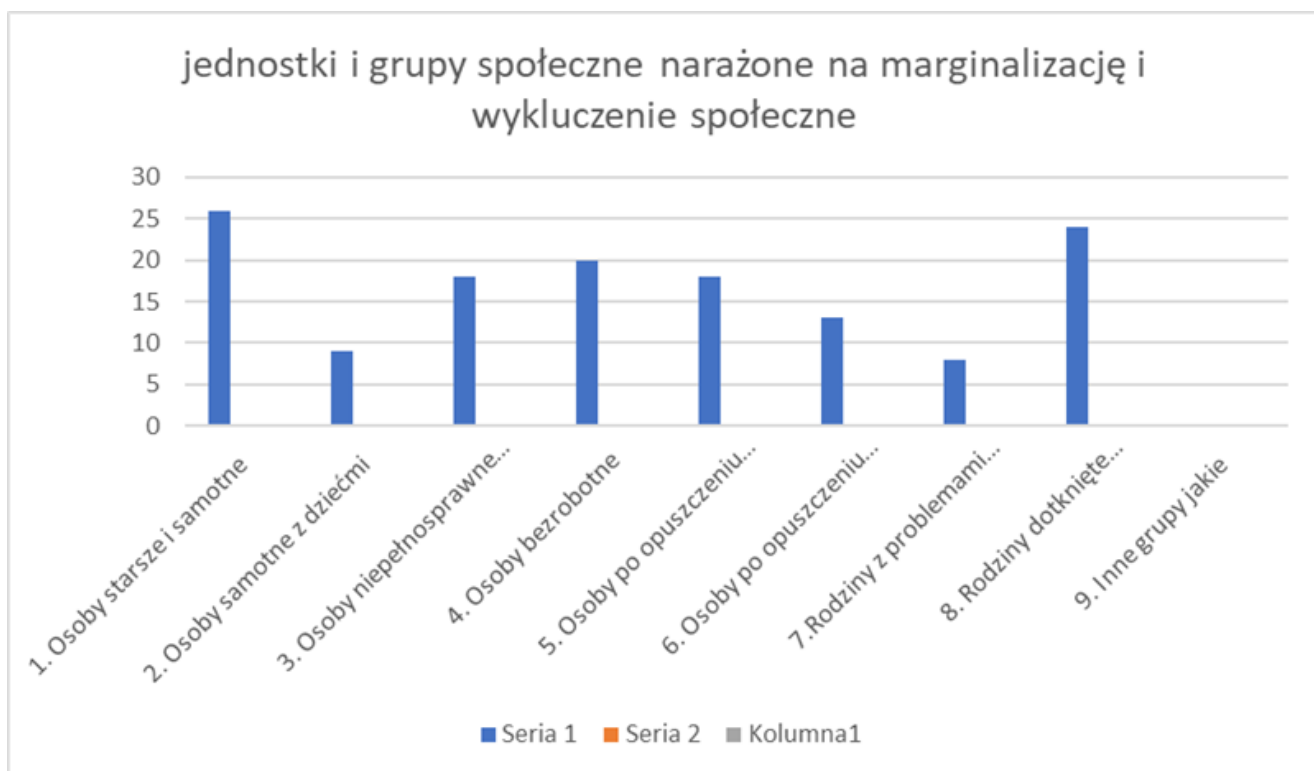

V. Stopień zadowolenia mieszkańców z warunków życia w gminie.

Pytanie	0	1	2	3	4
1. Dostępność do świadczeń z pomocy społecznej (polityka senioralna)	3	12	6	19	14
2. Dostęp do świadczeń z opieki zdrowotnej	2	18	14	13	8
3. Oferta mieszkaniowa	14	14	11	12	2
4. Oferta edukacyjna	1	6	12	22	13
5. Oferta przedszkoli i żłobków	0	7	15	18	14
6. Dostępność doradztwa prawnego i psychologicznego	7	12	15	13	7
7. Dostępność do oferty kulturalnej (GOK, biblioteka)	2	8	9	13	22
8. Bezpieczeństwo publiczne	6	5	13	20	10
9. Organizacja czasu wolnego (kluby, koła zainteresowań)	12	15	15	11	1
10. Dostęp do internetu	4	7	9	23	10
11. Dostęp do miejsc rekreacji (place zabaw, stadion, parki, ścieżki rowerowe)	3	8	14	14	15
12. Kulturowanie lokalnej tradycji (imprezy okolicznościowe)	3	9	16	13	13
13. Poziom więzi i integracji mieszkańców gminy	8	14	22	9	2

14. Udział mieszkańców w życiu społecznym (organizacje pozarządowe)	5	14	26	5	4
15. Lokalny rynek pracy(poziom zarobków i możliwość zatrudnienia)	13	23	13	3	1
16. Inne 0-niski 4- wysoki	13	3	10	1	4

VI. Jednostki i grupy społeczne narażone na marginalizację i wykluczenie społeczne.

VII. Najczęściej spotykane problemy mieszkańców Gminy Sędziejowice.

VIII. Najczęściej dostrzegane zjawiska przez mieszkańców odnoszące się do dzieci i młodzieży.

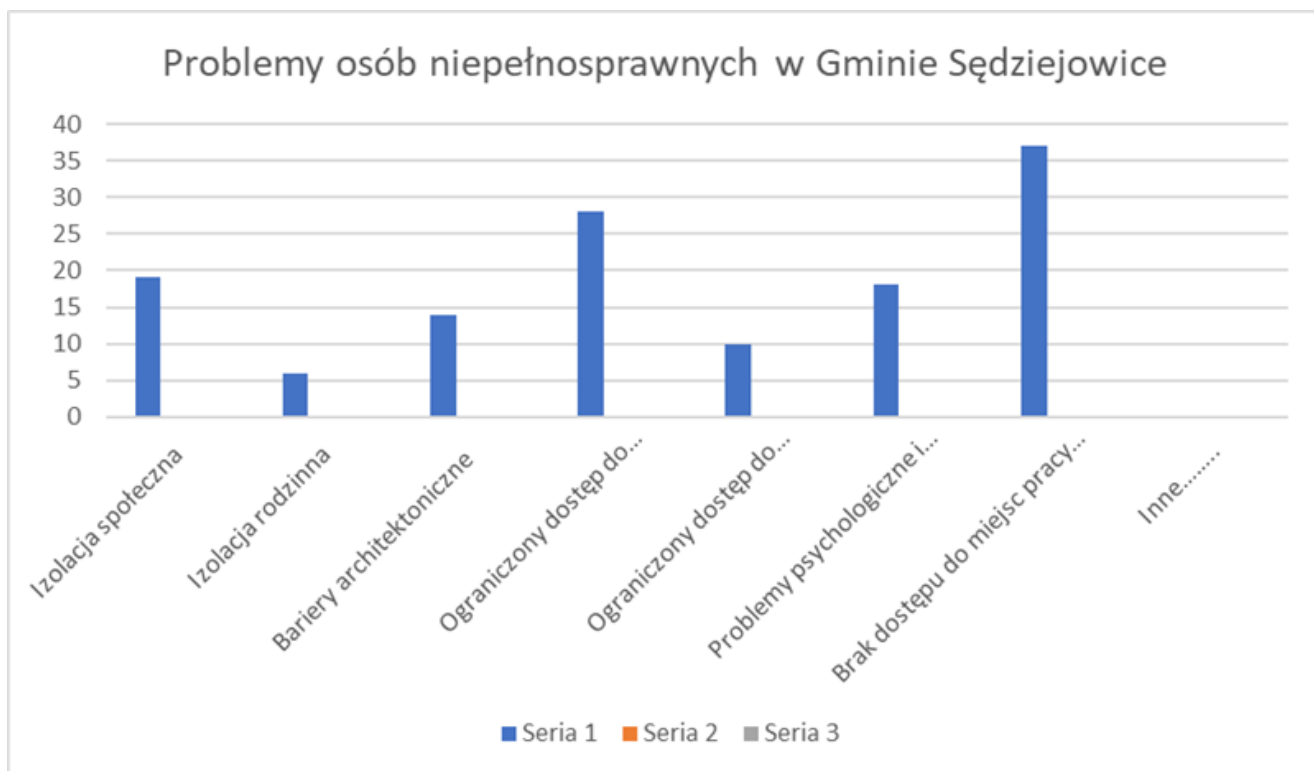

IX. Najważniejsze problemy osób starszych wg mieszkańców Gminy.

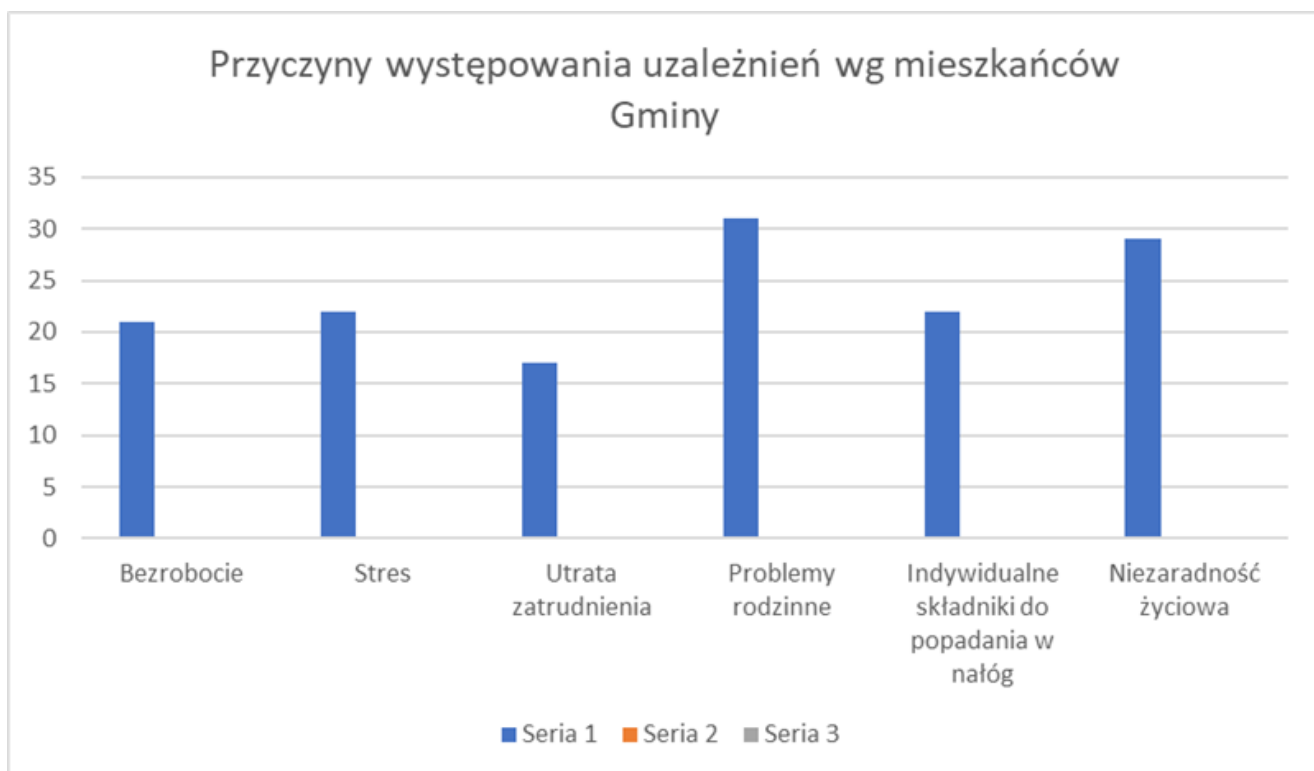
X. Problemy osób niepełnosprawnych w Gminie Sędziejowice.

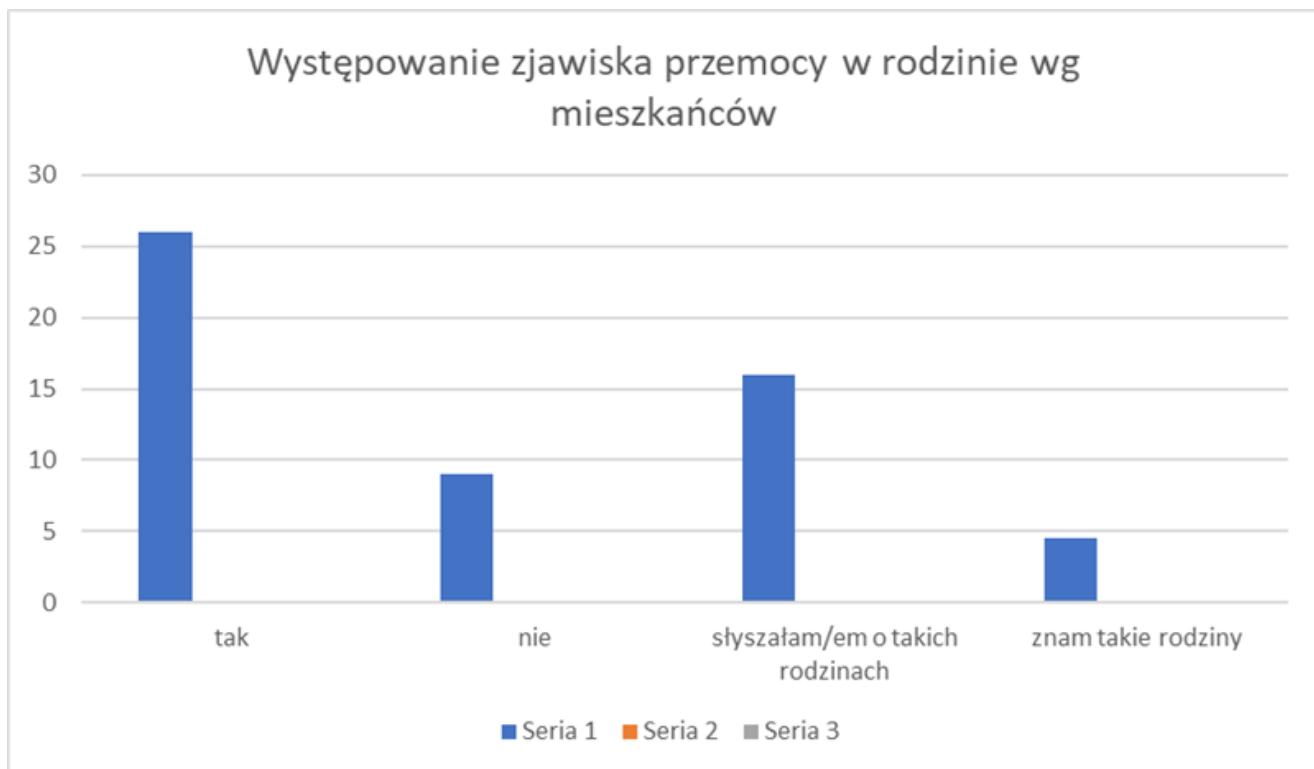
XI. Skala problemów uzależnień w Gminie.

XII. Przyczyny występowania uzależnień wg mieszkańców Gminy.

XIII. Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie wg mieszkańców.

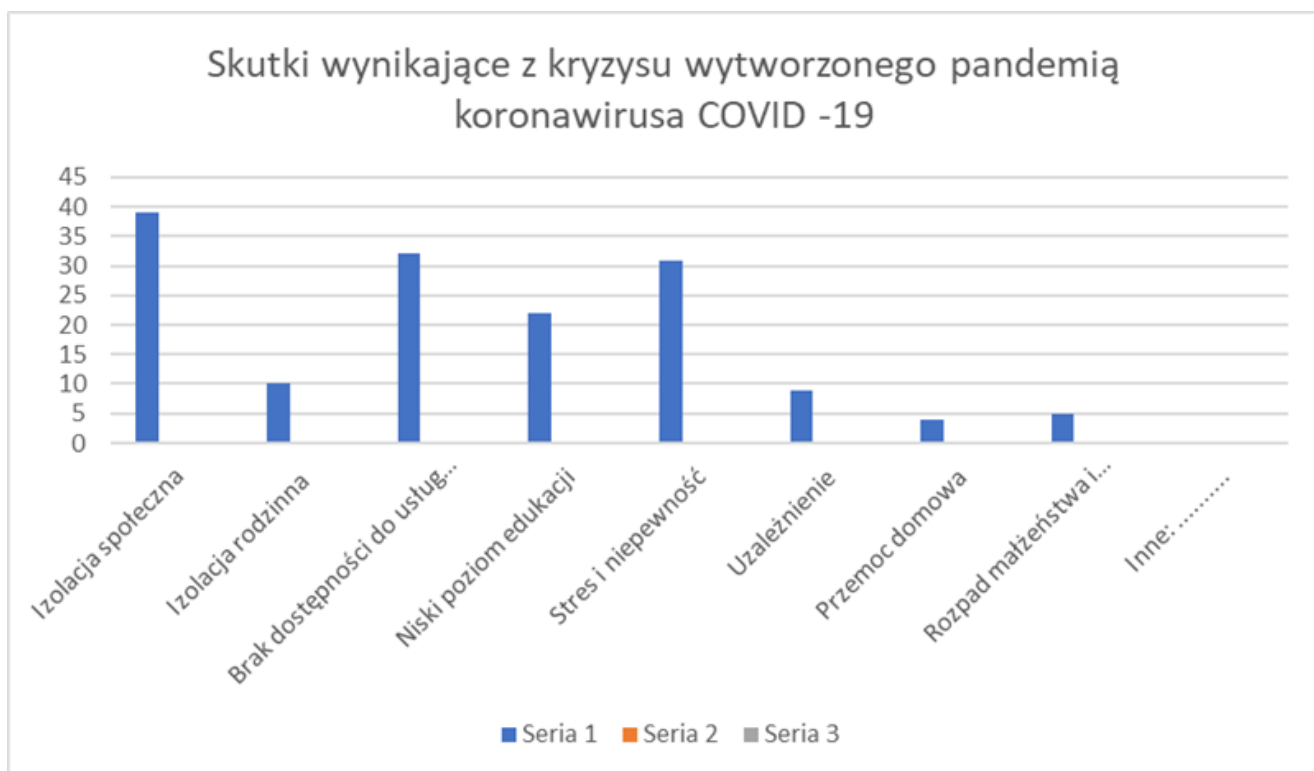
XIV. Przyczyny przemocy w rodzinie wg mieszkańców Gminy.

XV. Kierunki działań w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom na obszarze Gminy.

XVI. Skutki wynikające z kryzysu wytworzonego pandemią koronawirusa COVID-19.

8. Analiza SWOT

Analiza SWOT oparta jest na schemacie klasyfikacji, dzielącym wszystkie czynniki, mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji. Zastosowania metody analizy statystycznej SWOT oznacza działanie kolejno według następujących etapów:

- określić silne i słabe strony problemu,-znaleźć w otoczeniu zewnętrznym możliwości dla rozwoju oraz zagrożenia,-określić dopuszczalne kombinacje działań (strategii) wykorzystujące mocne strony oraz okazje, a jednocześnie nie angażujące słabych stron oraz unikające ich efektywności,
- ocenić dopasowanie poszczególnych kombinacji oraz ich efektywność,-wybrać strategię charakteryzującą się najlepszym dopasowaniem oraz efektywnością.

Analiza SWOT, ocenia zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategii.

Szanse – to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane, będą impulsem rozwoju oraz osłabiają negatywne zjawiska.

Zagrożenia – to zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.

Mocne strony – wynikają z uwarunkowań wewnętrznych, które w pozytywny sposób wyróżniają gminę spośród innych.

Słabe strony – to konsekwencje ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań .

Osoby bezrobotne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> •wykwalifikowana kadra pracowników pomocy społecznej, •wystarczająca do potrzeb liczba zatrudniających pracowników merytorycznych, •zaangażowanie pracowników GOPS •umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych, •współpraca OPS z PUP w zakresie organizacji prac społeczno –użytecznych, szkoleń, •nauka języków obcych od 1-szych klas szkoły podstawowej, •organizowanie kursów i szkoleń mających na celu zdobywanie lub zmianę kwalifikacji, •dobre wyposażenie gminnej biblioteki (komputery z dostępem do Internetu). 	<ul style="list-style-type: none"> •rozdrobienie gospodarstw rolnych i ukryte bezrobocie na wsi, •rozwój patologii społecznej (bezdumność), •występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia i ubóstwa, •niska aktywność środowiska do tworzenia grup samopomocowych i grup wsparcia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> •korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne gminy •wysoka świadomość społeczna władz samorządowych •tworzenie i realizacja programów aktywizujących społeczność lokalną •dostęp do nowoczesnych środków komunikowania się (internet) •wspieranie zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych i prac społecznie użytecznych •możliwość pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, •Działania zachęcające i wspierające przedsiębiorczość. 	<ul style="list-style-type: none"> •zjawisko wykluczenia społecznego w grupach długotrwale bezrobotnych, •emigracja zarobkowa osób młodych i wykwalifikowanych zawodowo, •marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem, •niewielki potencjał inwestorów w regionie, •bierna i roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej, •niska aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.

Osoby niepełnosprawne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> •organizacje i instytucje zajmujące się problematyką osób niepełnosprawnych, •dotacje finansowa na zapewnienie funkcjonowania niepełnosprawnych w środowisku, •dostępność do placówek służby zdrowia, •odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> •niewystarczająca liczba pracowników świadcząca osobom niepełnosprawnym pomoc i wsparcie, • usługi opiekuńcze w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi, •niedostateczna baza rehabilitacyjna, •istnienie barier utrudniających udział

społecznej.	niepełnosprawnych w życiu społecznym, <ul style="list-style-type: none"> •niedostateczna oferta pracy dla niepełnosprawnych, •brak w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, •nierozwinięty wolontariat, m .in. brak wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> •wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych, •likwidacja barier architektonicznych, •aktywizacja osób niepełnosprawnych, •realizacja programów osłonowych kierowanych bezpośrednio dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów. 	<ul style="list-style-type: none"> •brak działań upowszechniających problematykę niepełnosprawności, •zmniejszenie się liczby miejsc pracy dla niepełnosprawnych.

Rodziny z problemami wychowawczymi

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> •bardzo dobry stan infrastruktury oświatowej, •umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych, •zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnych form spędzania czasu wolnego, •bardzo dobra baza kulturalno –sportowa, •odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej, •zapewnianie wsparcia przez asystenta rodziny, •zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego, •dobra dostępność opieki przedszkolnej i szkolnictwa podstawowego, •możliwość kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadpodstawowym , •możliwość korzystania z zajęć pozalekcyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> •niedostatecznie wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, •brak na terenie gminy mieszkań komunalnych i socjalnych, •brak w gminie żłobka, •malejąca liczba małżeństw zawieranych przez mieszkańców gminy przekładająca się pośrednio na niską dzietność, •brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży szkolnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> •oferowanie dzieciom i młodzieży różnych form spędzania czasu wolnego, •prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych, • Programy 500+ i „Dobry Start”. 	<ul style="list-style-type: none"> •bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych, •długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, •niewydolność wychowawcza rodziny •przemoc w rodzinie, ubóstwo, •ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończąca edukację młodzież, •kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym; rozpad więzi rodzinnych,

Osoby starsze

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> •dysponowanie odpowiednią liczbą pracowników socjalnych, dobrze wykwalifikowana i podnosząca kwalifikacje kadra GOPS-u, •umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych, •dostępność do placówek służby zdrowia •domy ludowe, •gminna biblioteka z filiami, •dostateczny dostęp do jednostki pomocy społecznej, 	<ul style="list-style-type: none"> •brak dostatecznie rozwiniętej infrastruktury społecznej proces starzenia się ludności, •niedostateczna oferta aktywizacji osób starszych, •zmiana modelu rodziny, samotność osób starszych, •niski poziom życia, •ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej (w tym opieki geriatrycznej), • nierozwinięty wolontariat, m.in. brak wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne

<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, • udział w programach, • możliwość korzystania ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Sędziejowicach. 	<p>w codziennym życiu ,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczona pomoc dla osób starszych ze strony rodziny, • nierozwinięte specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • koordynacja działań na rzecz osób starszych. • prowadzenie promocji zdrowia dla osób starszych i badań profilaktycznych, • utworzenie wolontariatu w gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zapotrzebowania na miejsca w placówkach opieki stacjonarnej, • długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej,

Problem uzależnienia i przemocy w rodzinie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dostępność do placówek służby zdrowia. • dostępność do placówek poradnictwa specjalistycznego, • organizowanie zajęć profilaktycznych w szkołach, • zapewnienie środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, • współpracowanie ze sobą odpowiednich jednostek i służb. 	<ul style="list-style-type: none"> • niechęć do podejmowania leczenia przez uzależnionych oraz współpracy w tym zakresie przez współuzależnionych, • niska aktywność środowiska do tworzenia grup samopomocowych i grup wsparcia, • brak dziennego ośrodka wsparcia, • brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy, • brak mieszkań chronionych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • efektywność i skuteczność działań na rzecz osób uzależnionych, • oferowanie dzieciom i młodzieży różnych form spędzania czasu wolnego, • traktowanie uzależnienia w kategoriach problemu społecznego, • moda na zdrowy styl życia, • wzrost świadomości społecznej na temat uzależnień i przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, bezrobocie, przemoc w rodzinie, • bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych, • coraz większa dostępność napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, np. dopalaczy, • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej,

9. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Na podstawie przedstawionej analizy SWOT oraz zapoznaniu się z sytuacją społeczną w gminie Sędziejowice przyjmuje się działania priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie. Głównymi działaniami w obszarze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy Sędziejowice są: przeciwdziałanie bezrobociu oraz jego skutkom, wspieranie rodzin w wypełnieniu ich obowiązków rodzicielskich i społecznych, rozwój działań na rzecz dzieci i młodzieży, rozwój i budowa systemu pomocowego dla osób starszych, stworzenie możliwości sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz budowanie zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Priorytetowa misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sędziejowice na lata 2021-2025 brzmi:

ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY SĘDZIEJOWICE WYSOKIEGO POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM, MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU POPRZEZ STWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU DLA OSÓB W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ.

Zrealizowanie tej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Przedstawiono je w formie kart strategicznych, w których wyznaczono również realizatorów poszczególnych działań, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1

Budowanie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych z uwzględnieniem ich aktywności.

CEL STRATEGICZNY 1	<i>Budowanie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych z uwzględnieniem ich aktywności.</i>
Cele operacyjne	1. Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia poprzez tworzenie w

	gminie nowych miejsc pracy. 2. Budowanie nowych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych bezrobociem i wykluczeniem społecznym.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	1. Praca socjalna z bezrobotnym i jego rodziną 2. podejmowanie działań edukacyjnych służących poprawie ich sytuacji i zapobieganiu dziedziczeniu bezrobocia i biedy 3. Udzielanie przez GOPS pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego 4. Udzielanie przez GOPS świadczenia wychowawczego 5. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia osobom bezrobotnym dostępu do informacji o aktualnych systemach wsparcia. 6. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin biednych, m. in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego. 7. Organizacja prac społecznie użytecznych 8. Organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych 9. Budowanie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, i tworzenie nowych mieszkań socjalnych. 10. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej. 11. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, m.in. poprzez promowanie jej walorów oraz rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej. 12. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.
Czas realizacji	2021-2025
Realizatorzy	Wójt Gminy Sędziejowice, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne placówki oświatowe i kulturalne, organizacje sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, placówki zapewniające schronienie poza gminą, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, a także Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, , Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	1. Aktywizacja zawodowa i usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, 2. Poprawa warunków materialnych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, 3. Poprawa dostępu do mieszkań dla osób o niskim statusie ekonomicznym, 4. Zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie, 5. Wzrost aktywności gospodarczej w gminie.

Cel strategiczny 2

Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju

CEL STRATEGICZNY 2	<i>Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju</i>
Cele operacyjne	1. Działania skierowane na poprawę funkcjonowania rodziny w społeczności lokalnej 2. skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem 3. Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami wielodzietnymi, samotnie wychowującymi dzieci w tym niepełnosprawne, dysfunkcyjnymi które mają problemy w wypełnianiu funkcji wychowawczych 2.Organizacja szkoleń, które będą miały na celu podniesienie kompetencji dysfunkcyjnych rodzin. 3.Wsparcie dla pracy asystentów rodziny. 4.Zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego. 5.Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, które ułatwią godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 6.Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie żłobka. 7.Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice środowiskowe) 8.Promowanie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m. in. organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin. 9.Kontynuacja i rozwój oferty sportowo-kulturowej dla dzieci i młodzieży, szczególnie w czasie wolnym od lekcji. 10.Koordynowanie działań na rzecz rodziny w gminie poprzez współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.
Czas realizacji	2021-2025
Realizatorzy	Wójt Gminy Sędziejowice, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne placówki oświatowe i kulturalne, organizacje sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Łasku, placówki zapewniające schronienie spoza gminy, placówki ochrony zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom i zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ol style="list-style-type: none"> 1.Podniesienie poziomu wiedzy w zakresie poprawnego wypełniania ról społecznych i rodzinnych 2.Skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, 3.Większy dostęp do poradnictwa specjalistycznego, 4.Podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów 5.Różnorodność oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży które z niej będą korzystać

Cel strategiczny 3

Wzmocnienie i rozwój systemu wsparcia dla osób starszych

CEL STRATEGICZNY 3	<i>Wzmocnienie i rozwój systemu wsparcia dla osób starszych</i>
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1.Poprawa jakości życia osób starszych 2.Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-	1.Wspieranie osób starszych poprzez zwiększenie działań pracowników socjalnych,

2.	2.Wspieranie osób starszych poprzez pomoc rzeczowa i finansowa, 3.Rozwój usług opiekuńczych i wdrożenie specjalistycznych usług opiekuńczych również dla osób z zaburzeniami psychicznymi, 4.Kontynuowanie działań prozdrowotnych, 5.Budowanie systemu wolontariatu dla osób starszych, 6.Wspieranie działań mających na celu zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym, spędzania czasu wolnego, 7.Umożliwienie osobom starszym udziału w imprezach lokalnych, udziału w zajęciach kulturalnych, wycieczkach, spotkań integracyjnych.
Czas realizacji	2021-2025
Realizatorzy	Wójt Gminy Sędziejowice, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Zdrowia, gminne placówki oświatowe i kulturalne, organizacje sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	placówki zapewniające schronienie spoza gminy, placówki ochrony zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy osobom starszym i zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościołów, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, , Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	Wyższy standard życia osób starszych, Wyższy standard usług specjalistycznych,

Cel Strategiczny 4

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych

CEL STRATEGICZNY 4	<i>Integracja społeczna osób niepełnosprawnych</i>
Cele operacyjne	1.budowanie działań zmierzających do zmniejszenia skutków niepełnosprawności 2.zwiększenie dostępności usług opiekuńczy i pielęgnacyjnych, 3.zapewnienie i rozwój działań zmierzających do poprawy życia osób niepełnosprawnych
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.	Diagnoza potrzeb osób niepełnosprawnych i ich zaspokajanie, wdrażanie zdrowego stylu życia, zwiększenie dostępności do usług-placówki rehabilitacyjne, rozwijanie usług opiekuńczych w tym usług specjalistycznych w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry, udzielanie wsparcia w postaci pracy socjalnej
Czas realizacji	2021-2025
Realizatorzy	Wójt Gminy Sędziejowice, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Zdrowia, gminne placówki oświatowe i kulturalne, organizacje sportowo-rekreacyjne, Środowiskowy Dom Samopomocy
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, PFRON, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób i niepełnosprawnych, Kościołów, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, , Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian	Efektywniejszy udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, poprawa jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców.
----------------	---

Cel strategiczny 5

Poprawa skuteczności systemu wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie

CEL STRATEGICZNY 5	<i>Poprawa skuteczności systemu wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie</i>
Cele operacyjne	1.Udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i przemocy w rodzinie, 2.prowadzenie profilaktyki w obszarze uzależnień
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	dalsza realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwiększenie dostępności do specjalistycznych form pomocy rodzinie uzależnionej (prawna, psychologiczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna), wdrożenie nowych form profilaktyki w szczególności dla dzieci i młodzieży, zwiększenie działań informacyjnych poprzez wdrażanie nowych form przekazu informacji na temat uzależnienia i przemocy, w razie potrzeby tworzenie w gminie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-educacyjnych; Tworzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży w gminie.
Czas realizacji	2021-2025
Realizatorzy	Wójt Gminy Sędziejowice, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Zdrowia, gminne placówki oświatowe i kulturalne, organizacje sportowo-rekreacyjne, Zespół interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, Kościół, społeczność lokalna
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, , Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	Obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień, zwiększenie dostępu do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą

10. Monitoring i ewaluacja strategii

Zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice na lata 2021-2025 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach. Przedstawione w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania strategii, oraz stwierdzić, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w wytyczonym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji

pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu.

Realizacja strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki monitoringu. Są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię. Podany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, w trakcie wdrażania strategii może być on zmodyfikowany i poszerzony o nowe wskaźniki.

Cel strategiczny 1.:

- liczba osób bezrobotnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia,
- liczba osób i rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych
- liczba rodzin objętych świadczeniem wychowawczym
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezdomnych, oraz osób którym zapewniono schronienie,
- liczba mieszkań komunalnych i socjalnych,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci do lat 3. objętych opieką,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych.

Cel strategiczny 3.:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób starszych objętych pracą socjalną,
- liczba seniorów objętych pomocą społeczną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- liczba osób z gminy korzystających z dziennego domu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej,
- liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze.

Cel strategiczny 4.:

- liczba osób niepełnosprawnych i ich udział w ogóle mieszkańców,

- liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- liczba osób z gminy korzystających z dziennego domu pomocy społecznej,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery architektoniczne,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej,
- liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne.

Cel strategiczny 5.:

- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjno- informacyjnego,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba mieszkań chronionych i liczba osób z nich korzystających,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

11. Uwarunkowania realizacyjne.

Organizacja systemu pomocy społecznej w gminie Sędziejowice jest dostosowana do potrzeb społecznych. Wybrane zostały i przyjęte do realizacji te najistotniejsze zadania i potraktowane jako priorytety. Założeniem strategii jest zapewnieniem minimum bezpieczeństwa socjalnego klientom pomocy społecznej. Postawiliśmy na współpracę i partnerstwo z samorządem, szkołami, organizacją pozarządową oraz instytucjami, które z założenia są ukierunkowane na pomoc. Przyniesie to wymierne korzyści w realizacji założeń strategii. Przedstawione w strategii priorytety, kierunki i sposoby działania są realne do zrealizowania przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych możliwości organizacyjnych i finansowych, jakimi dysponujemy. Szansą w realizacji założeń strategii będzie wykorzystanie środków z programów rządowych, Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Opracowując

strategię położyliśmy nacisk na integracyjne łączenie działań instytucjonalnych z aktywnością socjalną. Przedstawione problemy oraz sposoby ich rozwiązywania będą służyły mieszkańcom aby poprawić ich życie na co dzień. Przedstawione priorytety będą służyć poprawie życia i funkcjonowania w społeczeństwie. Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań i powinna je cechować efektywność, skuteczność i celowość.

W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na:

- wzmocnienie postaw aktywnych,
- wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej,
- partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

Strategia jest dokumentem otwartym. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno -ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami gminy i wymogami prawa. Zgodnie z celem głównym niniejszej strategii, jej realizacja powinna

przyczynić się do popraw jakości życia wszystkich mieszkańców gminy Sędziejowice, ze szczególnym uwzględnieniem grup położonych wykluczeniem społecznym.

Załącznik- ankieta

Ankieta dotycząca opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice na lata 2021-2026

Szanowni Mieszkańcy Gminy Sędziejowice GOPS w Sędziejowicach prosi o wypełnienie ankiety, która jest anonimowa i dobrowolna. Strategia jest dokumentem, który wyznacza kierunek rozwoju naszej Gminy w zakresie rozwiązywania Problemów Społecznych. Wyniki z przeprowadzonego badania ankietowego posłużą wyłącznie sporządzeniu zestawień i zostanie wykorzystane do opracowania SRPS na lata 2021-2026.

1. Płeć [zaznaczyć odpowiednie pole X]

K M

2. Wiek

- do 18 r. ż
- 19-25
- 26-35
- 36-50
- 51-65
- 65+

3. Wykształcenie

- podstawowe
- gimnazjalne
- zasadnicze zawodowe
- średnie
- policealne
- wyższe

4. Wykonywany zawód (status zawodowy)

- pracownik fizyczny
- pracownik umysłowy
- rolnik
- przedsiębiorca
- uczeń/student
- rencista/emeryt

5. Jaki jest Państwa stopień zadowolenia z warunków życia w gminie (stopniowanie od 0-4)

- I. Dostępność do świadczeń z pomocy społecznej (polityka senioralna)** 0 1 2 3 4
- II. Dostęp do świadczeń z opieki zdrowotnej** 0 1 2 3 4
- III. Oferta mieszkaniowa** 0 1 2 3 4
- IV. Oferta edukacyjna** 0 1 2 3 4
- V. Oferta przedszkoli i żłobków** 0 1 2 3 4
- VI. Dostępność doradztwa prawnego i psychologicznego** 0 1 2 3 4
- VII. Dostępność do oferty kulturalnej (GOK, biblioteka)** 0 1 2 3 4
- VIII. Bezpieczeństwo publiczne** 0 1 2 3 4
- IX. Organizacja czasu wolnego (kluby, koła zainteresowań)** 0 1 2 3 4
- X. Dostęp do internetu** 0 1 2 3 4
- XI. Dostęp do miejsc rekreacji (place zabaw, stadion, parki, ścieżki rowerowe)** 0 1 2 3 4
- XII. Kulturowanie lokalnej tradycji (imprezy okolicznościowe)** 0 1 2 3 4
- XIII. Poziom więzi i integracji mieszkańców gminy** 0 1 2 3 4
- XIV. Udział mieszkańców w życiu społecznym (organizacje pozarządowe)** 0 1 2 3 4

XV. Lokalny rynek pracy(poziom zarobków i możliwość zatrudnienia) 0 1 2 3 4

1. Inne..... 0 1 2 3 4

6. Jakie jednostki i gr. społeczne narażone na marginalizację i wykluczenie społeczne? (proszę zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- I. Osoby starsze i samotne
- II. Osoby samotne z dziećmi
- III. Osoby niepełnosprawne i chore przewlekłe
- IV. Osoby bezrobotne
- V. Osoby po opuszczeniu Zakładu Karnego
- VI. Osoby po opuszczeniu Ośrodków Szkolno-wychowawczych i Domów Dziecka
- VII. Rodziny z problemami wychowawczymi, w tym rodziny wielodzietne i samotne
- VIII. Rodziny dotknięte problemem alkoholowym i przemocą
- IX. Inne grupy

7. Z jakimi problemami najczęściej spotykają się mieszkańcy Gminy (wybór kilku odpowiedzi)

- I. Ubóstwo
- II. Bezrobocie
- III. Niewydolność wychowawcza
- IV. Niezaradność materialna rodziny
- V. Długotrwała choroba
- VI. Niepełnosprawność
- VII. Alkoholizm i narkomania
- VIII. Przemoc w rodzinie
- IX. Rozpad więzi rodzinnych (rozpad rodziny- rozwody, separacje)
- X. Izolacja osób starszych
- XI. Brak poczucia bezpieczeństwa
- XII. Warunki mieszkaniowe rodziny
- XIII. Sieroctwo rodzinne (wychowywanie dzieci bez drugiego rodzina- praca za granicą)
- XIV. Migracja osób młodych

8. Jakie zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegają Państwo najczęściej? (wybór kilku odpowiedzi)

- I. Alkohol i papierosy
- II. Zaniedbanie wychowawcze
- III. Przemoc wobec rówieśników
- IV. Demoralizacja i chuligaństwo
- V. Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- VI. Narkomania i dopalacze
- VII. Uzależnienia od internetu (hejt)
- VIII. Przemoc ze strony rodziców

9. Jakie problemy osób starszych uważają Państwo za najważniejsze w Gminie? (wybór kilku odpowiedzi)

- I. Niski poziom materialny (renta- emerytura)

- II. Odizolowanie- samotność
- III. Ograniczony dostęp do służby zdrowia
- IV. Ograniczony dostęp do usług opiekuńczych
- V. Brak wsparcia ze strony rodziny
- VI. Bariery architektoniczne
- VII. Udział osób starszych w życiu społecznym
- VIII. Długotrwałe choroby
- IX. Ograniczona dostępność do ofert spędzania czasu wolnego

10. Z jakimi problemami borykają się osoby niepełnosprawne w Gminie? (wybór kilku odpowiedzi)

- I. Izolacja społeczna
- II. Izolacja rodzinna
- III. Bariery architektoniczne
- IV. Ograniczony dostęp do komunikacji
- V. Ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych
- VI. Problemy psychologiczne i zdrowotne
- VII. Brak dostępu do miejsc pracy (zatrudnienie osób niepełnosprawnych z orzeczeniem)
- VIII. Inne.....

11. Jaka jest skala problemów uzależnień w Gminie

- I. Wysoka
- II. Średnia
- III. Niska
- IV. Nie mam zdania

12. Przyczyny występowania uzależnień (wybór kilku odpowiedzi)

- I. Bezrobocie
- II. Stres
- III. Utrata zatrudnienia
- IV. Problemy rodzinne
- V. Indywidualne składniki do popadania w nałóg
- VI. Niezaradność życiowa

13. Czy w Gminie występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

- I. Tak
- II. Nie
- III. Słyszałam/em o takich rodzinach
- IV. Znam takie rodziny

13. Przyczyny przemocy w rodzinie (wybór kilku odpowiedzi).

- I. Alkoholizm i inne uzależnienia
- II. Bezrobocie
- III. Choroby psychiczne
- IV. Wzorce zachowań (wychowanie) pokoleniowe

V. Nieumiejętność radzenia sobie z problemem wychowawczym

VI. Zazdrość

VII. Inne: .....

15. Co należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywny, zjawiskom na obszarze Gminy? (wybór kilku odpowiedzi).

I. Poprawa dostępności do opieki medycznej (do specjalistów)

II. Tworzenie profilaktycznych programów zdrowotnych

III. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych i dostęp do komunikacji

IV. Usługi opiekuńcze dla osób starszych

V. Aktywizacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych

VI. Wsparcie inicjatyw społecznych (fundacji i stowarzyszeń)

VII. Wzmocnienie idei wolontariatu i tworzenie warunków do jego działania

VIII. Zwiększenie pomocy osobom najuboższym (wsparcie finansowe, rzeczowe, usługowe)

IX. Budowa mieszkań komunalnych, socjalnych, chronionych

X. Działania za rzecz zwiększenia bezpieczeństwa na terenie Gminy

XI. Zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa (psycholog, prawnik, terapeuta uzależnień)

XII. Rozwój bazy edukacyjnej (przedszkola i żłobki)

XIII. Rozwój bazy sportowej, rekreacyjnej i turystycznej

XIV. Wsparcie pracodawców i inwestorów

XV. Inne.....

16. Jakie skutki wynikają z kryzysu wytworzonego pandemią koronawirusa COVID-19? (wybór kilku odpowiedzi)

I. Izolacja społeczna

II. Izolacja rodzinna

III. Brak dostępności do usług służby zdrowia

IV. Niski poziom edukacji

V. Stres i niepewność

VI. Uzależnienie

VII. Przemoc domowa

VIII. Rozpad małżeństwa i rodziny

IX. Inne: .....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia przedmiotowej uchwały wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), który wskazuje, że jednym z zadań gminy o charakterze obowiązkowym jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice na lata 2021-2025” jest wieloletnim dokumentem definiującym ważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Sędziejowice. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Dotychczasowa strategia już utraciła swoją ważność dlatego należy podjąć uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice na lata 2021 –2025”. W związku z tym, uznaje się za zasadne podjęcie niniejszej uchwały.

Sędziejowice, dn. 16.11.2021 r.

Wójt Gminy Sędziejowice

Dariusz Cieślak